

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11

సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 1-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఆశ్వజమాన శుద్ధ తృతీయ 3.

No. 154

సంచిక ౧౫౪

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అన్ని గొప్పవారితో వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

ఆమృతాంజనము న క ల వి ధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఘను.
దగ్గను తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి ఉపశమన
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేస్తును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

డక్క-నిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 0-4-0. ప్రతియింట నుంచునది.
ఆమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు శాక, బొంబాయి.

వెలింగుటన్ సినిమా
మాంటు రోడ్డు

ని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము ౩-15 గం॥ కూడ గలదు.
బహుమతి యివ్వబడు ఆట శని, ఆదివారములందు మాత్రమే
విలువగలబహుమాన వివ్వబడును.

యూనివర్సల్స్ మైటియస్టు సీరియల్
ది స్టీల్ ప్రైయిట్

జపంచమునందు నుప్రసిద్ధులై నట్టి విల్లి యండకోకన్,
ఎడిత్ జాన్సన్ తో నహా

మద్రాసునందు యిదివరకున్నదను ప్రవర్ణింపబడకట్టి
మక్కిలి పెద్దదియైనట్టి భయంకరమైనకథ. గర్జించుట, చీల్చుట,
హోరశబ్దములు మొదలగునవి మెరుమువలె ఒకటివెంబడి ఒకటి
కూపబడును. దీనిని రప్పకచూచితీరవలెను.

ఇంపీరియల్ సినిమా
హైరోడ్డు, తిరువళ్ళికేజీ

27-9-24 శనివారమునుండి 3-10-24 తేది శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 (పరిధినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములో మధ్యాహ్నము ౩-15 కూడ గలదు.

వృద్ధీరాజు అత్యద్భుతమైన హిందూ చరిత్రా
త్యక్త కథ తప్పక చూచితీరవలెను.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి రు 0-12-0. వి. పి. రూ 1-2 ౧
జ్వరహరిని అయిదురూపాయల వేరియేషన్లలో విక్రయించుచు
నది భారతాంజనముల మొదలగు నుత్తమ వస్తువులను
అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - గొ. కా. గా.

మహాభాగం సుహితా

ఇది గొప్పవాడి గ్రంథము. ఇందు ప్రతిమానవుని జాతకము
పూర్తిగా సంస్కృత శ్లోకపూర్వముగా వ్రాయబడి యున్నది.
జాతకగ్రంథమున నకలుగాని, పుట్టిన తేదీ గడియలు గంటలుగాని
మాత్రం పంపిన యెడల అందలి ఫలితములు వ్రాసి పంపుదుము.

జాతకము వెదిక్కుటకు రు 1-0-0
శ్లోకములు వ్రాయుటకు రు 1-0-0
అర్థము వ్రాయుటకు రు 1-0-0
పోషేజి రు 0-4-0
మొత్తం 3-4-0 అగును.

అగ్గం అవసరము లేనివారికి రు 2-4-0 లు మాత్రం
అగును. కావలసిన వారికి వి. పి. గా పంపుదుము.
(930) ఆకెళ్ల వెంకటేశ్వరస్వామి,
గోపాలపురం, కొత్తపేటపోష్టు (గోదావరిజిల్లా)

కుంచి తరుణము! చాలా తాళాభము త్వరపడుడు!!

చాలా తగ్గించిన ధరలు నాణ్యమైన బనీనులు

ముఖ్యముగా వర్తకులకు యిందుమూలమున తెలియజేయునది యేమన?

ఇదివరలో కంటే ప్రస్తుతము మామిల్లుయొక్క బనీనులను చాలామంది జనులు వ్రవయోగపర్చుచు,
కాటియొక్క నాణ్యమునుగురించి యెక్కువగ స్తుతించుటవల్లను, మరింతగా పెల్లడిచేయు నిమిత్తమై
ప్రస్తుతపు మామిల్లువైసు లిష్టుమీద 12½ నూటికి రు 12-8-0 కమీషను మామూలు యిండియానూలు బనీ
నులుకున్నా, (పట్టు, పత్తి) బనీనులకు నూటికి రు 15-0-0 కమీషన్ యున్నా 100 డబ్బుల ఒకేతూరి ఖరీదు
లోకానికి వేరేటరమ్మున్నా యేర్పరచితిమి గనుక తక్షణము కావలసినవారు వ్రాసుకోవచ్చును.

శాంపిలు ప్యాకెట్టు ౧-కి ఖరీదు రూ 6-0-0.
మానేజరు:- ఆంధ్రవౌజీరీవిల్లు, బెజ్జవాడ. (డబ్బి ౩ ఇండియా)

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అన్యూరన్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

హైదరాబాద్ మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

(154)

“యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అన్యూరన్స్ కంపెనీ” చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని అభిప్రాయములు.

“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటికింద ప్రస్తుతము చేర్చవచ్చును”-“ఇన్సూరన్స్ అజ్జవర్” లండను.

“స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపుచట్టివిభవము కొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి” “ఇన్సూరన్స్ అండు ఫైనాన్షియల్ రికార్డు” లండను.

కడకటిసారి 1000 కి రూ 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు ౩ వలెను:—కమీషను, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. ఆంగ్లజిల్లాలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులకు పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంగ్లజిల్లాలకు ఫీఫ్ ఏజంట్, శ్రీకృష్ణవిలాసము, గుంటూరు, లేక కె. ఎన్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

కడచిన 80 సం॥ రమణుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది. నమ్మకమైనది, కల్తీలేని చెండికి సవరముబంగారు శ్రేష్ఠమైన మణులకు పూచీయివ్వబడును.

స్థాపితము 1893

ఈ రకము యొక్క శ్రావ్యత రకముల గాతలకు మజారి జత 1-కి రూ 10 వరకు గలదు. కావలసిన ఎడల వి. పి. ద్వారా పంపబడును. సీమకమలాలు అన్ని రకముల పట్టుకెంపులు, పువ్వురాగములు చెక్కిన నగలు, బంగారు చెండి నగలు, యితర సామానుల క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇనాముగా పంపబడును.

వీకంపీ చీబిల్ దాన్ అండు సన్స్, మాన్యుఫ్యాక్చరింగు జ్యాయల్లు, తపాలపెట్టె నెం 225, 112 చైనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు.

ఇలో ఫౌంటెన్ కలము బంగారు సేప్టికలము

అది మేలైనరకము 14 కారెట్ల బంగారుఫౌంటిన్ కలము పాల్గొనెనయందు ఇరిడియము, చాలాదళసరిగానుండును. ఈ కలమును యేవిధముగానైనను వాడవచ్చును. సిరా బాగుగా ప్రవహించును. ఈదినములలో ఫౌంటెన్ కలము ప్రతియొకటి కిని మిక్కిలి ఉపయోగకరమైనది గాన ఒక మేలైన ఫౌంటెన్ కలము చవుకలో అందమైనదిగా, తయారుచేయుట యివన్న ముయినది.

ఈగుణములన్నియు నీ ఇలో ఫౌంటెన్ కలమునందు గలవు. ఈకలమువెల 7.0-1 మాత్రము పోస్టేజిఖర్చులుగాక.

Sole Importers, Giri Bros., Triplicane Madras.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

అన్ని జాతులవారును ఏమయన్నునందైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యర్తాసములేక తినుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుగుకొనుడు.

82 మాత్రలుగల డబ్బా 1-కి రూ 1-0-0 ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

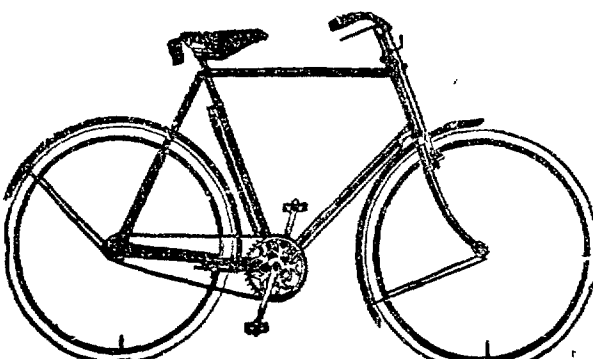
ఆతంకని గ్రహ ఫార్మసి

219 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలజ

ఈ ఆత్మార్థగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగి హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రికాస్త్రము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక భూతవైద్యము, తమ హులు విచిత్ర వినోదవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుల మాయముచేయుట, ముమిడిచెట్టును, పుట్టించుట, జీవమును సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత ప్రవహించు భూమిపైన గజముయెక్కున గాలిలో మనుష్యుని నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములు ములు చదివిన ఆత్మార్థులకుగా మేజిక్ యెచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0. బి. ఆర్. జవారసం కాయుడు. బంగల్

అన్ని బైసిక్లు కంటెను ముందుగా వచ్చినది.

40 సెంటిమీటర్ల నుండి వామకలో నున్నది. భద్రమైన బైసిక్లు

అమోఘమైన బైకు డన్ లప్ టైరులతో సహా ధర 1-కి రూ 109-12-0. శ్రేష్ఠమైనది.

తక్కువధరలో కావలసినవారు హక్కుల్ను పాపులరు సైకిల్ నే తప్పకకొనుట శ్రేయస్కరము

మిక్కిలి సరసమైన ధర ప్రకారము దొరకును.

మా ప్రస్తుతమైన స్కెట్టులో నున్నవాటితో దీనిని సరిపోల్చుటకు వీలులేదు.

ఇది బ్రిటిషువారిచే మిక్కిలి మేలైన సామానులతో చాలకాలమువరకు మన్ననలు అభివృద్ధిచేయబడన పద్ధతుల ననుసరించి తయారుచేయబడినది.

ప్రతి సంవత్సరమున వేనకువేలు విక్రయము.

ప్రేముకు ఎనామెలు వేయుట మునుపు తుక్కుపట్టకుండుటకై కాస్త టైజుడు చేయబడుట చాల ముఖ్యవిషయము.

దీనిని గుఱించి యిదివరలో వాడుచున్న లెక్కలేనవారిని అడిగి వారి అభిప్రాయమును తెలుసుకొనుడు.

సోల్ ఏజెంట్లు:

ది ఇంగ్లీషు సైకిల్ అండ్ మోటారు ఇంజనీరింగు కంపెనీ,

తంజివిలాసము: నెం 9, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. “సైకిల్సు” మద్రాసు }

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క రుతప్పక వాడుకగినది !!

పాశ్చాత్య ఔషధములపండితులు వారి లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు:—ఈ దివ్యౌషధము మిక్కిలి విలువయున్నదే, ముంతుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమృతమైన వనమాలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధములేదవారు మొదలు భౌగ్యమంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. ప్యాకెటింగు, పోస్టాభివృద్ధి. బిడ్డలు మొదలు పెద్దవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానభేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినవి ఆత్మార్థులకు గుణమిచ్చును.

వ్యవ్యర్థజ్వరసాయము:—బలహీనత, రక్తిములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకము కలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామరూపముగా ౬౩౩. వైద్యాధులను మదుర్చుటయేగాక మంచిత కృత్తిని, అద్భుతమైన ధాతువృద్ధినికలిగించును.

మహాభృంగామలకలైలుము:—కండ్లమంట, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలనొప్పి మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు కిరో, నేత్రకోగములవ్యతర్పక కుదుర్చును. 0-8-0

జ్వరహరహరీ:—ఎత్తరకము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0 శాశికాంజనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నీళ్లుకారుట, ముసక గాయండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవిమాయమగును 0-8-0

మా ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజము ఒకసారి మా ఔషధములు కొనినవారికే తెలియును. పాశ్చాత్య ఔషధములపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు. 1 శ్రీ సీతారాధువైద్యశాల, మైసూరు.

బొంబాయి

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

కలవరము

సెప్టెంబరు 27:—గాంధీమహాత్ముని ఉపవాసము బొంబాయి నగరమున గొప్పకలవరము కలిగించినది. ఇతరప్రదేశ కలవరములలో, హిందూమహాత్ముని ఉపవాసము ఒక ఉద్యోగముల పట్ల తప్ప, ఉత్సాహము గాకపోయినను, హిందువులేమి, మహాత్మునియే అందరూ కలవరపడి రనుబలో నతిశయోక్తిలేదు. ఈనెల 24.9.24 ప్రజలలో మాడ ఉపవాసముగా గూడ నెంచబడినది. ఒక్కడెయిలేమెయిలపత్రిక తప్ప, ఆంగ్లోహిందూపత్రికలగూడ ఈవిషయము క్రోధపరిచి పరిశీలించుచున్నది. డెయిలీ మెయిలయిన ఒక లేఖను పత్రికాముఖమున నొక యూరపియను వ్రాసినట్లు ప్రచురించినదేకాని, తానేమియు మారుమలాడలేదు. గాంధీమహాత్ముని యూరపియను డాక్టరులు పరిశీలించి నిజముగా ఉపవాసముచే స్రుక్ష్మనని చెప్పినగాని ఆంగ్లోహిందూపత్రిక, విరోధియనులను గాంధీగారి అభిప్రాయమునకు అనచేయ సాధ్యపడదని ఆ ఉత్తరమున లిఖించబడియుండెను. ఇట్టి ఉత్తరములు ప్రచురించుటవల్ల, పత్రికాభిప్రాయము లేమో కనుగొనుట బహు కష్టసాధ్యము గాదు.

అఖండసమావేశము

వాయుకులలోగలిగిన సంఘీభావమున కువహరణగ డాక్టరు బి సెంటుగారి జూబిలీమహోత్సవము అక్టోబరు 1 తేదీన జరుగును. బొంబాయినిగల సమస్త సంఘములును ఇందుబాటునకుబయలుకాక, గాంధీమహాత్ముని అగ్రాసనాధిపతిగా నుండమని కోరిరి. కాని ఉపవాసదీక్షానివ్వుడుగుట, ఇంకొకరాష్ట్రాన మలంకరించెదరని తెలియుచున్నది. మితవాదులు, అతివాదులు, స్వరాజ్యవాదులు, పార్శ్వసంఘము, సంఘసంస్కరణము లన్నియు నిందు పాల్గొనుచున్నవి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు, బిసెంటుగారు, జిన్నాగారుకూడ ఆదినమునకు వచ్చెదరు.

చిత్తు బుట్టదాఖలు

పటేలుగారు సామ్రాజ్యవాదసంకల్పయందు నుడివినట్లు, శ్రీకమిషనుచిత్తుబుట్ట దాఖలుచేసినందుకు బొంబాయిని హిందూ పని భారతీయులును, సభ్యులు తమతమ విద్యుత్ కథర్మముల సవ్యముగ నిర్వహించినందుకు, ప్రశంసించినట్టి ప్రజలును, లేరు. ప్రభుత్వకేరీలందలి నిన్నుతోద్యోగులను ఆంగ్లోహిందూపత్రికలు మొదలు జాతీయవాదులవరకును, అందరూను, కాపనసభ చేయమనిన రీతిని చేసినదనుచుండిరి. ముఖ్యముగ బొందెగరమునకు చెందిన స్వరాజ్యవత్తువు, కట్టిపడివాదులని పేర్కొన్న పటేలుగారియొక్కయు, జమ్నాదాసు మెహతాగారి యొక్కయు ఘనత ఎల్లెడలను మారుమోసచున్నది.

20 వ శతాబ్దము

పూర్వపు పురాణికకథలవలెగాక ప్రస్తుతము ప్రజాసామాన్యమునకు 20 వ శతాబ్దాంత ప్రదర్శనమునం దిష్టత కన్పించుచున్నది. ఇదిమాడ కొంతజనలలో నభివృద్ధి మార్గాలంబునోద్దేశ్యము పెంపొందుచున్నట్లున్నది. దీనికి నిదర్శనముగా నిటగల చలనచిత్ర ప్రదర్శనాశాల లన్నియు నాధునిక మూలములనుపరించుచుండు ముఖ్యముగ గమనింపదగ విషయము. జాతీయప్రదర్శనశాలయగు మెజస్టిఫికలయ్య, నింపీరియలశాలయు నీమధ్య నవీకరణప్రదర్శనములజరిగినవి. అదికాక సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనము వెంట్రియందు జరిగినట్లు చూపబడినది. ఇట్టి ప్రదర్శనములు సామాన్యప్రజానుగుణముగా నున్నవనుటను నిర్వహింపగలము.

వార్తాపత్రికలలో మార్పు

కానికొని ఈ 24 నెలలలో వివిధాభిప్రాయ ప్రచారయంత్రముయినది. ఏలనన పత్రికలుగారు వరుగానే, వైవిధ్యగారు స్వరాజ్యవత్ సిద్ధాంతములయందు దొకింత క్రోధపరిచుచుండిరి. అంతలో వీరు మాని గాంధీమహాత్ముని శిష్యులగు జోసెపుగారు సంపాదకత్వము వహించెదరని తెలియుటచే, మరల సంపాదకత్వభిప్రాయ మార్పుకలుగునేమో! హెల్సింగరు సంపాదకత్వమును సంపాదించునని ఎవరి యందుటచే, డెయిలీ మెయిలు కొంత జాతీయాభిప్రాయానుగుణముగ నుండనని లెలంపవచ్చును.

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మునిసిపల్ యెన్నికలు

సెప్టెంబరు 26:—నెల్లూరు పురపాలకసంఘము కాంగ్రెసు వారిచే నింపి, నిర్వాహకార్యక్రమ జయమునకు తోడ్పడుటకై కాంగ్రెసు సంఘమువారు పూనుకొనుటయు నిందువిషయమై తగుమైన ఏర్పాట్లు చేయుటకు ఒక ఉపసంఘమును ఏర్పరచిని పనిచేయువలసిందిగా శ్రీమాన్కృష్ణ విల్ రాఘవాచార్యుల వారికి అధికారమిచ్చి యుండుటయు సదగు ఉపసంఘమువారిచే ఎన్నుకొనబడి, శ్రీయుతులు, తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య విన్నా రాజగోపాలరావు బిలి అన్నాస్వామి అయ్యరు, పి పున్నయ్య, గుండాల వేంకటసుబ్బారెడ్డి గార్లను నియమించుటయు చదువరలకు తెలిసియే యున్నది.

ఆర్యవైశ్యులు

గవాబుపేట రెండవవార్డునందు చాలకాలమునుండి శ్రీయుత బచ్చు వెంకటసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు మదరాసులో కాపురముండుచు నిచ్చట యీవార్డు తరపున మునిసిపల్ కమ్యూనిగా నుండుచుండెను. వారును నితర వైశ్యవహజనులను కాంగ్రెసువారి పై ప్రయత్నమును విన్నవెంటనే తమ కులమువారి రెండైన నుండవలయుననియు తమవార్డులో వైశ్యులు అస్థానమునాక్రమింపకుండ ఉండగూడదనియు తమ కులస్థుల ప్రత్యేక సమావేశము గావించి తీర్మానించుకొనిరి. కాంగ్రెసువారును అచ్చట కాంగ్రెసు ఉపసంఘమువారి ఏర్పాటుల ననుసరించి వచ్చువారు ఒకరైన ను వైశ్యులయందు లేకపోవుటకు చింతించి శ్రీయుత విన్నా రాజగోపాలరావుగారిని అచ్చట ఏర్పాటు చేసిరి. వైశ్యుల సమావేశములో ఒకదానియందు శ్రీయుత రాజగోపాలరావుగారు జోక్యము పుచ్చుకొని వారి బహిరంగసభయందు కాంగ్రెసు యొక్క స్థితిని వివరించి చెప్పవలసి నివిషయమందైనను అభ్యర్థులుగా నిలిచి శ్రేష్ఠిగావైష్ణవైనను కాంగ్రెసు ప్రజాశాసన అంగీకరించి చేవాలచేసిన కాంగ్రెసువారు తక్షణము పోటీలు వదులుకొనుటకు సంసిద్ధులై యుండుట తెలిసిరి. వైశ్యులుమాత్రము అంగీకరింపక పోటీచేయ సమకట్టి కులమువారందరు ఒక్కటియై కాంగ్రెసునకు ఎదురుపూసిరి. విషయమును గ్రహించిన యే కొద్దిమందియో మాత్రము వైవైష్ణవప్రయత్నమునందు జోక్యము కలిగించు కొనలేదు.

ఎన్నికల పర్యవసానము

కాంగ్రెసు తరపున ఏర్పాటుపడిన 5 గురిలో శ్రీయుతులు తిక్కవరపు రామిరెడ్డి, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, పి. పున్నయ్యగార్లు జయముగాంచిరి. అందున శ్రీరామిరెడ్డిగారి విజయము విశేషించి చెప్పదగియున్నది. వీరికి 192 వోట్లు రాగా, వీరి ప్రత్యర్థులకు 50 మాత్రము వచ్చెను. ప్రభుమున వ్రాసిన ప్రకారము రెండవవార్డులో వైశ్యుల తీవ్రప్రచారము జరిగినను కాంగ్రెసు పలుకుబడివలన శ్రీయుత రాజగోపాలరావుగారికి వోట్ల సంఖ్య బాగుగనే వచ్చినవి. వారి ప్రత్యర్థి కన్నును ఒక్కవోటు వీరికి దక్కవగా వచ్చినట్లు ఏర్పరపబడి, వీరు జయింపలేదు ఆ ఒక్కవోటు సహితము వారింకు ఆసరువారి చేవాల వెనుకెట్లు లేని కారణమున చేక మెనుగారు కొట్టివేసినారు. ఇదిగాక యితర ఒకటి, రెండు వోట్లు వీరి కనుకూలమునని యుండునట్లు వినుచున్నాము. ఇందువిషయమై తీర్మానము వ్యవహారరూపకమున అనుమతించు ననియు, దానినిగూర్చి ఉపసంఘమువారు త్వరలో చేరి జరుగవలసిన విధానమును తీర్మానించెదనియు తెలియుచున్నది.

హిందూమహాత్మునియసభ్యుల చూపబడినది.

10 వ వార్డులో కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి ఎన్నికకేరముగా నిలిచిన జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులు జనాభ అల్లల్ రహిమాన్ సాహేబుగారు జయముగాంచిరి. వీరి వార్డునందు ఉండు హిందూవోట్లు వీరికి వోట్లొసగిరి.

శ్రీకమూరిదేవి బాలికాపాఠశాల

సెప్టెంబరు, 29:—ఉడచిన రెండువత్సరములనుండియు యీ పాఠశాల నెల్లూరు శ్రీలకాంగ్రెసు సంఘమువారిచే నిర్వహింపబడుచున్నది. ప్రస్తుతము ఈ పాఠశాలయందు 51 బాలికలు విద్యనభ్యసించుచున్నారు. ఈ పాఠశాలయందలి విద్యార్థివిషయములగూర్చి ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారిచే నియమితులైనయధికారులు గడచిన వత్సరము పరీక్షించి బాలికలకు సక్రమముగ విద్యగలపబడుచున్నవని అభిప్రాయ మొసంగియున్నారు.

ఈ వత్సరము బాలికలకు సంగీతజ్ఞానముకూడ కొంతకలుగుతేయుటకు తగు ఏర్పాట్లుచేసి, ప్రత్యేకముగ నొక ఉపా

ధ్యాయురాలిని నియమించియున్నారు. వీరు బాలికలయందు శ్రద్ధగలిగి, పాఠశాలకార్యక్లాపమునందే వశించుచు, బాలికలకు సంగీతమును నేర్పుచున్నారు.

బాలికలు నూలువడుకుట

మహాత్ముడు అహమ్మదాబాదునందు గావించిన నూలు వడుకుతీర్మానము ఈ పాఠశాలలోని బాలికలయందు నూతనఉత్సాహమును పురికొల్పెను. 5 వత్సరముల వయస్సుగలబాలికలుగూడ నూలువడికి మహాత్మునికి పంపలయునని ఉత్సాహమును వెల్లువొచ్చుచు, రాలముల యొద్దవూర్చుండి ప్రయత్నించుచున్నారు. కడచిన మాసమున ఈ పాఠశాలనుండి 4 గురుబాలికలు, 2000 గజములనూలును ఎడికి రాష్ట్రసంఘమువారికి పంపగలిగి యుండిరి. ఈ మాసమున ఘమారు 20 బాలికలు, ఒక్కొక్కరు 2000 గజములనూలును నూలువడికి పంపుటకై యత్నించుచున్నారు. వీరిలో కొందరు యిప్పటికి సగముపైగా పూర్తిచేయుగలిగిరి శ్రీయుత రాజగోపాలరావు రామసుబ్బయ్యగారు ఈ విషయమై శ్రద్ధవహించి, బాలికలను ప్రోత్సహించుచున్నారు.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

ఈ మాసమున యీపురమున జరిగిన మునిసిపల్ ఎన్నికలలో నెల్లూరు శ్రీలకాంగ్రెసుసంఘమువారు, కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల కెక్కుడు సాయముచేయగలిగియుండిరి. శ్రీమతులు పోనకాకనకమ్మ, ముతుకూరు కామమ్మ, శింగరాజు మాదమ్మగార్లు శ్రీవోట్లర్లు యింటింటికీబోయి దర్శించి, వారికి కాంగ్రెసుకర్తవ్యమునుగూర్చి బోధించిరి. కాంగ్రెసువారు మునిసిపల్ సంఘమును వశపఱచుకొనినవో ప్రజలకు చేకూరులాభములను శ్రీవోట్లర్లందరకును విపులముగ తెలిపిరి ఈ ప్రచారమువలన ప్రతివోట్లరును తమయొక్క బాధ్యతను చక్కగ గుర్తింపగలిగెను. అనేకులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులపై సామధూతిమాపి, తమ వోట్లను వారికే యొసంగిరి.

ప్రార్థనలు-అన్నదానము

ఈ నెల 26 తేదీ, శ్రీలకాంగ్రెసు కార్యాలయమున ఘమారు 800 బీదలకు అన్నదానము జరిగెను. ఈ మహాకార్యమును కాంగ్రెసువారు శ్రీమతి, పురుషులను కలిసి జనుప్రదముగ నెఱవేర్చిరి.

శ్రీరాధ

ఈ సాయంకాలము పురమండరమున శ్రీరాధ యొకటి జరిగెను. శ్రీరాధేకులు విచ్చేసియుండిరి. మహాత్ముని ఉపవాసవ్రతమును గూర్చి ప్రయుతులు రాజగోపాలరావు రామసుబ్బయ్య, బీరుగ, బుట్టసుబ్బయ్య, మిదుతూరు వరదశర్మగారు ఉపన్యసించిరి. మహాత్మునికి ఆయురారోగ్యము గలుగుటకై, ఎల్లరును ప్రార్థనలుపలిపిరి. అంత సభ ముగిసెను

పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి ఔషధాలయమును గురించి మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రియగు డి॥ ఆనరబుల్ పానుగల్లు రాజాగారి అభిప్రాయము:—

నేను పండిత స్వామిశ్రీనివాసయ్యంగారి ఔషధాలయమును సందర్శించితి నని చెప్పట కెంతయు సంతసించుచున్నాడను.

అతిమూలము, దుర్బలత్వమున్నగువ్యాధులకు పండితస్వామిగారు చేసిన చికిత్సలు చాల గుణము లిచ్చునట్లు వాకబనలన గాకు తెలిసినది.

నేను చాలమంది రోగులను చూచితిని. వారందరు పండితుని చికిత్సవలన తమవ్యాధులనుండి విముక్తులమైతిమని ఒప్పుకొనిరి.

నేను మరికొంతమంది రోగులను విచారించగా స్వామిగారు చికిత్సచేసిన పిమ్మట మరల మూత్రమును పరీక్షింపగా వానియందు పీపిడదార్ముల జాడలేమియు కనబడలేదని చెప్పిరి.

ఇటుల స్వామిగారిచే పూర్తిగా కుదర్చబడిన వారిని వైద్యశాస్త్ర పండితులు (సైంటిఫిక్ మెన్) బాగుగ పరీక్షింపవలె నని కోరెదను.

పండితస్వామిగారికి యెల్లపుడును జయము కలుగుగాక యని కోరుచున్నాడను.

పి. రామారావుగారు హైదరాబాద్, పూనమ్మిరోడ్డు, కీర్తాశు, నంద్రాను.

జాబులు

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు

అక్టోబరు 9వ తేదీని ప్రారంభమై యీసంవత్సరము జరిగిన ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు ప్రథమ సమావేశమున గ్రామములో ప్రముఖ ఆచార్యులు పాల్గొని పాఠశాలలలో ఆంధ్రసాహిత్యమును ప్రచురించుటకు ప్రయత్నించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈసారి 10వ తేదీన గ్రామములో ప్రథమ సమావేశమును జరిగినది. పరిషత్తును ఏర్పాటుచేయుటకు ప్రయత్నించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈసారి 10వ తేదీన గ్రామములో ప్రథమ సమావేశమును జరిగినది. పరిషత్తును ఏర్పాటుచేయుటకు ప్రయత్నించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

చిత్తూరుజిల్లా ఖాసీబోర్డు-తిరుపతి

తిరుపతి మ్యూనిసిపాలిటీ, రాట్నం ఉత్సవము, హిందీ ప్రచారములకు సంబంధించి ప్రజాభివృద్ధి కోసం పనిచేయు జాతీయవాదులచే నిలకడపరచబడినది. అందుకు ఉన్న 16 గురుకులు, ఖిల్దరువాస్త్రములచే దరించుచుండును. వారిలో నల్లరసానినము విమలమందురు. యాత్రములు ఖిల్దరుకొనటకు సౌకర్యముగా నుండునట్లు రైలుప్రేమనువన మ్యూనిసిపాలిటీవారు వారి ధనమును రు 600/- లు పెట్టుబడితో సౌకర్యవంతమైన గృహమును నిర్మించిరి. మ్యూనిసిపల్ పాఠశాలలో రెండు ఆడపిల్లల బడులు, (3 క్లబ్బులు), పడుకుట నిర్వహించువద్దగా నేర్పబడుచున్నది. రాట్నములు, దూది వస్త్రాలగురించి మ్యూనిసిపల్ ద్రవ్యమునుండి రు. 250/- యీ పాఠశాలలో కీయబడెను. ప్రస్తుతము 54 రాట్నము లీపాఠశాలలందు పనిచేయుచున్నవి. బాలబాలికలకు తృప్తికాముగానుండుటకు ప్రతివర్షముననువదకుపండుములు పెట్టి బహుమానము నిచ్చుచున్నారు. వీరు వడుకుటకు వీకులు కిర్రులేకయే పనులుచేసి వారికి నడకనులు వారికి వదలివేయబడుచున్నది. జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారు యీ నూలును పడికినవారికి రు. 10/- తో సహా రు. 10/- చేయించి యిచ్చుచుండును. 22-7-24 వరకు నాబాలబాలికలు నూలునుండి ఘనము 20 గజముల వస్త్రమును నేయించినట్లు జిల్లాసంఘకార్యదర్శిగారు చెప్పుచున్నారు.

బాలర పాఠశాలలో హిందీ నేర్పటకు మ్యూనిసిపాలిటీ వారికి హిందీ యాధ్యాయునిగూడ నేర్పరచిరి. జిల్లాసంఘమువారికి మూడువందలరాట్నములు అమ్మబడినను ప్రస్తుతము 60, 70 మంత్రమే అనుచును పనిచేయుచున్నవి. కాని యీవస్త్రములలో నవల పారించుచు తమకొరకే వడుకుచును కాని అమ్మకమునకు కాదు. లెక్కలు తేలికచేయగా నుమారు 50 నుండి తాము పడికిననూలుతో వస్త్రముల నేయించుకొనిరి. వీరందరును యింక ననుదినము వడుకుచున్నారు. ఈ విషయము లో ముఖ్యముగా ననుకరణమును సంకేతముకట్టిగలదు. నుమారు పండుగలందున సర్దుము తమ అమ్మకముపని చూచుకొనుచునే తమతమ దుకాణములలో పడుకుచుండును.

ఈపట్టణములో నవలించుపనుల పద్ధతు లెంతయు నానందదాయకములై యనుకరణమును లగుచున్నవి.

జనహింస

రెడ్డిపల్లి అగ్రహారమునది ప్రజలలో 1000 కి, 995 మందికంటె హిందూగా సూత్రజాతివారే. ఇందు తెలంగాలు అధికసంఖ్యాకులు. గ్రామం పల్లెయైనను సాగరికతయందు తక్కినపల్లెలకంటె ముందంజవేయుచున్నది.

మహాత్ముని సూత్రముల నాధారపరచుకొనియే యీ మధ్యలు పెనుక నెన్నియో ఘనకార్యములనుజేసి నేరుగాంచిరి. చిరకాలమునుండి విక్రయము జరుగుచుండెడి కల్లు, సారాదుకాములను, గ్రామమునుండి ఎత్తించివేసిరి. నాటినుండి నేటివరకు, ఇప్పుడెప్పుడు ప్రజలు కష్టపడుచున్నందున, పట్టుదలతోను వివిధగాను ధరించుచున్నారు. ఈ గ్రామమున గల తుండ్రులలో ముగ్ధమృగముగ ఎనుచును బలివేయుట సనాతనధర్మమై యుండెను.

ఈ సంగి రెండున గ్రామయజమానులెల్లరును సమావేశమై తుండ్రులను బలికొని పశుహింసనుజేయుట పాడికాదని యును మానవత్వమునకు సహాయమొనర్చెడి పశుసంరక్షక అవిధానముగా వానిచేయుటకంటె, మహాపాపమొకటి యుండిదనియును, మహాత్ముని, ప్రబోధము ననుసరించి, మతాంతరులను మహమ్మదీయులే పశుహింసను జేయ జెకుదీయకుండ భారతీయులగు, మనము తుండ్రులనుబట్టి బలులకై పశుహింసను చేయుట భూపరమములగు దురమగుటయే యనియు సభలో ప్రముఖవచ్చ జరిపి తీర్మానించుకొని యీ సంగి రం మరెడి పండుగనకు ఎనుచును బలివేయుట మానివేసి తమ దౌత్యమును వెల్లడించిరి. ఈతార్కాణమునే ముఖ్యప్రక్కలవారలం బింతురుగాక.

(ఒకవిలేఖరి)

బ్రాహ్మణ కోడూరు గ్రామసంఘము

బ్రాహ్మణకోడూరు గ్రామమందు మహాత్మునిగారి పుట్టినదినమున కాంగ్రెసు కమిటీవారు గ్రామంలో అభిషేకములు ఉత్సవాదులు జరిపి బహిరంగసభయందు మహాత్ముని ఆలోచనాభివృద్ధులను ఆత్మబల పురోవృద్ధికిని భగవత్ ప్రార్థనలనుచేసి మహాత్ముని జీవితచారిత్రము స్తుత్యముగా జనులకు యిటుకపలచి నాటిసభ అంతటితో ముగించుచు 24 వ తేదీన జరుగవలసిన విషయములు అభిలభారతీయ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులయిన మాలాస మహాన్మదాలీగారు తెలియపరచిన అంశమును గురించి అన్నదానము 24 వ తేదీన చేయునట్లుగ తీర్మానించి నాడు. మరుసటిదినమున గ్రామంలో బహుజనులవద్దకు వెళ్లి బియ్యం పెట్టె రాలు ప్రోసెస్ చేసి బీదలకు అన్నప్రదానముచేయవలయునని ప్రయత్నించగా వర్షాటకమువల్ల భోజనపరిశుభరసంధున బియ్యమును విక్రయించి వచ్చినధనముతో మహాత్మునిపేర గ్రడ్డి కుంటివారలకు ఉచితముగా నుమారు 20 నుండి కావస్త్రప్రదానముచేయుటయేగాక గ్రామంలోనున్న కడుదీదలగువారలకు గజం 1 కి మాడు అణాలు తక్కువధరతో ఖరీదువ్యాపకమున కొరకై నుమారు 200-0-0 ల గుడ్డ విక్రయంపరచెను.

(ఒకవిలేఖరి)

గుంటూరుజిల్లాలో ఖిద్దరభివృద్ధి

వేజండ్ల-ఈ గ్రామము గుంటూరునకు 7 మైళ్ల దూరములో నున్నది. యిచ్చట రైలుప్రేమగలదు. భూములన్నియు మెట్టచైత్ర పండునవి అయివున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు అసహాయోద్యమ ప్రారంభించినప్పటినుండియు యీ గ్రామము లోని స్త్రీలు నూలువడికి, నేతకు సప్లయచేయుచున్నారు. యిచ్చట యీరోజువరకు 200 రాబుములు పనిచేయుచున్నవి. ఈ 3 సంవత్సరములలో వడుకు వల్ల ఘనము రు 30,000 ఎవరకు వడుకు మజూరి యీ గ్రామము సంపాదించినదని చెప్పిన అతిశయోక్తిగానేరదు. ఈ గ్రామవాసులు నూలువడికి యితరులకు సహాయము చేయుచున్నారని చెప్పవచ్చును.

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి రాజములు

మొదటిభాగము 2-0 0	మూడవభాగము 1-8-0
రెండవభాగము 2-0-0	నాల్గవభాగము 1-12 0

సాక్షి

1 కళ్యాణరాఘవము - 0-8-0	6 కంఠాధరణము- 1-0-0	11 పూర్ణిమ- 1-0-0
2 పాదుకా పట్టాభిషేకము- 1-4-0	7 హాస్యనల్లరి- 0-12-0	12 సారంగధర- 0-8 0
3 వనవాస రాఘవము- 0-12-0	8 నర్మదా పురుకుత్సీయము- 0-12-0	13 బుద్ధబోధము- 1-0-0
4 విజయరాఘవము- 1-0-0	9 విప్రనారాయణ- 0-12-0	14 ప్రకీర్తనస్వాసములు- 1-4-0
5 వృద్ధివాహము- 0-8-0	10 రాధాకృష్ణ- 0-1-0	15 సరస్వతి- 1-0-0

కళ్యాణరాగు కోరువారికి పంపబడును. గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

అత్యద్భుతకుష్మరోగనివారిణి

గుణములేదని రుజువుచేయువారికి రు 116-0-0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుష్మరోగములుగ్యారంటీగ కుదుర్చబడును ఒకడబ్బా వెల రు 10-0-0 పేకింగుపాస్తేజీ వేరు. రెడ్డి అందు కో, ప్రొఫ్రయుటరు, యం. సుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, క్రొత్తపేటపోస్టు గోదావరిజిల్లా.

కావరబంగళా

బాలామణి

సూర్యచంద్ర

చిత్తవిచిత్రపు గాజులకు పుట్టినిల్లు

ప్రస్తుత నవనాగరికమునకు తగినబంగారుగాజులు పలురకములలో అనేక కొలతలలో అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

2 1/2 సవరము మొదలు 6 సవరములవరకు తయారగును.

చేదారము సహా మజూరి జత 1-కి రు 10-0-0

ఒకసారి మానద్ద పేరముచేసిన అంతయు మీకే తెలియును.

సవరము బంగారుకు సీమవెండికి పూచీ యివ్వబడును. (8)

ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారుకోడ్డు- మద్రాసు.

ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయము

నం. పా. త్రో. గారిచట్టము
ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయ సంఘమువారు తమ నివేదికము ప్రకారము కొన్ని సూచనల గావించిరి. విశ్వవిద్యాలయము శిక్షణా నుండగా నుండవలెననియు, విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రమున విన్న కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయముయొక్క హక్కుల నీయ వ్యాప్తిలోను, క్రొత్త కళాశాలలను, యిదివరకు తెలుగుజాతిలో చూపిన గుండున్న కళాశాలలను, విశ్వవిద్యాలయాధికారముక్రింద చేర్చి పరస్పర ప్రోత్సాహము, విశ్వవిద్యాలయమునందు భాగములు గానన్న కలసి పనికాలముల పరిస్థితుల ననుసరించి విశ్వ విద్యాలయ కేంద్రముల కాలముల నిర్వహణలను, సూచనలు కావించబడినవి విరాళ నిర్వహణలు, చందాలు, విజిమాలముగా విజ్ఞప్తుల చేసినచో ద్రవ్యము ఐము చెప్పినను ప్రభుత్వమువారునే విశ్వవిద్యాలయ మదారపడవ మెట్లో యుండునని సంఘమువారిభిప్రాయపడిరి. అచటి ద్రవ్యసహాయమునబట్టియు, కాలమానస్థితుల బట్టియు విజయనగరము, వారిమూఖపట్నము, రాజమహేంద్రవరము, బందరు, అనంతపుర గూడ ని, యీ ప్రదేశములం దెబటవైనను విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింపవచ్చుననిగూడ సూచించిరి. ఈసంఘమువారి సలహాల ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు కట్టడములనుగూర్చియు అధికారము ఇతరులగూర్చియు నివేదించుట కొకవక్సస్పర్థలకమిటిని నియోగించిరి. గ్రంథకారము సూచనలు సలహాలు, అలోచనలు, అనేకము జరిగి ప్రభుత్వమువారు కేంద్రీకృతమును తుదిలో నొక సూచనముజరిగి అందు కొన్ని తీర్మానములు కావించబడినవి. అతీర్మానముల నాధారముగా కొని విద్యాశాఖమంత్రి యగు నం. పి. పా. త్రో. గారిచట్టమును తయారుచేసిరి.

మంత్రిగారి క్రొత్త చట్టము

ఈ చట్టమున కేంద్రీకృతము గడచినది. విశ్వవిద్యాలయమువారి ఎకడమిక్ కాన్ఫరెన్సు కీటిల్లు చూపబడినది. క్రొత్త విశ్వవిద్యాలయస్థాపనలో కొన్నిస్థలములయందు పరిస్థితులను గూర్చి సలహాల నిచ్చుటకు యీఎకడమిక్ కాన్ఫరెన్సుకు హక్కు గలదు.

ఎంత ఖర్చుగను

విశ్వవిద్యాలయస్థాపనకు ప్రారంభమునందు కావలసిన డ్రాఫ్టులలో ఎంత ఖర్చుగను ముందు విషయము ప్రభుత్వమువారి దృష్టి నాకర్పించినది. కాననసభయందును, ఈ ప్రభుత్వమునందును, యీ చట్టము పెట్టటకు పూర్వము ఒక ప్రత్యేకాధికారి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేయుటకు నియమించబడుటవరకు.

సల నిర్దేశము

విశ్వవిద్యాలయ స్థాననిర్ణయము క్లిష్టమున విషయము. జిల్లాలనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులు మాజిల్లా తగినది మాజిల్లా తగినది చెప్పచున్నారు. కమిటీవారి నివేదికను సేవయి తేల్చి చెప్పక ప్రభుత్వనిర్ణయమునకే యీ ప్రశ్నను వదిలివేసినారు. అందుచే ప్రభుత్వమువారు ఆంధ్రదేశ ప్రతినిధులను కళాశాలల తోను ఆలోచింపక యీవిషయము వెంటనే నిర్ణయింపజాలరు. ప్రత్యేకాధికారిని నియమించిన ఆతడు కళాశాల వారి తోను ప్రముఖులతోను ఆలోచించి వారియభిప్రాయముల నరసి ప్రభుత్వమునకు తగిన నిర్ణయమును చేయు సాధికారము కలుగజేయు సూచనల గావించును.

ఆర్థిక సమస్య

3 సంవత్సరములవరకు రాష్ట్ర విరాళములనుండి సహాయముండ నని సర్ బాల్ ఫ్రాంట్ గారు చెప్పినది ఆలోచించిన యీ ఆర్థిక సమస్య క్లిష్టముగ కనుపడుచున్నది ఈ మైనచెప్పిన రాష్ట్రీయధిపతులను అనుసరింప లోటును కలుగచేసినది. ఆర్థిక సభ్యుని నివేదిక ప్రకారము 3 సంవత్సరములవరకు ఆదాయము ఖర్చుతో సమానముగా నుండవలసి తోచుచున్నది. ఏలగైనను ప్రారంభము జరుగవలెను కాని యీస్థితి ఒక సంవత్సరము లో పూర్తిగాదు. పూర్తియగుటకు కొన్ని సంవత్సరములు పట్టెను. విశ్వవిద్యాలయమునకు కావలసినవాటినిగూర్చి ఆర్థికశాఖ కొక అభిప్రాయ మేర్పడుటకు ప్రారంభమున ఉంచనావేయుట అవసరము. డివల్యూమెనురూపము, ఆర్థిక శాఖకు క్రొత్తగా ఖర్చు గుదానినిగూర్చి సంజాయిషీయను, వివరములను, తెలుపవలెనని కోరుచున్నది. సాధ్యమైనంతవరకు కాననసభలో పెట్టుటకు యీ చట్టము తయారు కాబడుచున్నది. మొదట పెట్టితే క్రమముగా పెంపుచేయవచ్చునని తలపడుచున్నది. ఈవిషయమునే విద్యాశాఖమంత్రి నొక్క చెప్పవలయునని కోరుచుచున్నాడు. (డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్)

ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ

మహారాజులుంగారి యుదారము. సభ్యులకొకవిజ్ఞప్తి
ఆంధ్రభారతీ తీర్థ వచరాను కార్యస్థానపు రిజిస్ట్రారు వి. ఎస్. శర్మ బి. ఏ. డి. టి గారు మాకులు అడయారు నుండి వ్రాయుచున్నారు.

భారతీ తీర్థముయొక్క (ఆంధ్ర) రిసర్చి యూనివర్సిటీ) ఛాన్సిలరుగారగు శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయనగర వహారాజులుంగారు తమ సంస్థానమునందలి మద్రాసు ప్రభుత్వమున విశ్వవిద్యాలయ నకు సంబంధించిన గ్రంథములను, విశ్వవిద్యాలయ ప్రత్యేక శాస్త్రములయందు పరిశోధన సరిపి వ్రాయుచున్న గ్రంథములను "జయమంగళ" సభ్యులను ప్రచురించి ఆంధ్రలోకమునకు సమర్పించుటకు కీలకంబు. ఇందలకుగను వహారాజులుంగారికిమాకృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములనుగూర్చుచున్నాము. విశ్వవిద్యాలయమునందలి పండితులను, సభ్యులను, తాము వ్రాసిన గ్రంథములను, ప్రత్యేక పరిశోధక వ్యాసములను సాధ్యమైనంత త్వరలో అధ్యక్షులు లగు డాక్టరు బుర్రా శేషగిరావుపంతులు ఎం.ఎ., పి. హెచ్. డి. గారికి విజయనగరమునకు బంపినవారు వానిని గ్రంథస్థము లేయుటకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయుగలరు.

రాజోవు డిసంబరు 20లో మదరాసులో సమావేశమున ఆంధ్రభారత పరిశోధకసభకు ఓరియంటల్ కాన్ఫరెన్సు ఆంధ్ర రిసర్చి విశ్వవిద్యాలయము పక్షమున కొన్ని పరిశోధక వ్యాసములను చదువుటకును, సభలో చర్చింపబడు విషయములలో పాల్గొనుటకును ఛాన్సిలరుగారగు మహారాజులుంగారు విశ్వవిద్యాలయసభ్యుల నందరిని గోరుచున్నారు. సభలో వ్యాసములను చదువుచారును, చర్చలలో పాల్గొనువారును తమ వ్యాసములను అంగీకారమును అక్టోబరు 15 వ తేదీ లోగా అధ్యక్షులకు జెలుపగోరుచున్నాము. అధ్యక్షులును, ఛాన్సిలరువారును ఇందువిషయమై సంప్రదించి నవంబరు 15 తేదీకి వ్యాసములను పరిశోధకసభవారు పంపెదరు.

ఇందు విషయమున విశ్వవిద్యాలయసభ్యులందరు మాకు తోడ్పడ గోరుచున్నాము.

ఏలూరు మ్యూనిసిపలు యెన్నికలు

ఈ సంవత్సరము జరుగుచున్న మ్యూనిసిపలు యెన్నికల విషయమే ప్రజలందరు నితను మాటలాడుకొనుచున్నారు. చైరుమెనుగారు అతి చురుకుగా పనిచేయుచున్నారు. ఎన్నికలదినము సరిగానున్నను, చైరుమెనుగారు తనక్రిందివారిని తనపక్షమువారిని పోలింగు ఆఫీసులగుగా నియమించుటచే ఈయన నిష్పక్షపాతబుద్ధి కలవాడేనా యని ప్రశ్నింపవలసి వచ్చుచున్నది. 23 తేదీ గెటెలు వచ్చినది. ఆనాడే యెన్నికలదినము. కాబట్టి తెలియనివారిదగ్గరనుండి ఓట్లు తీసుకొనునవచ్చును అభ్యర్థులయెదుటనే ఓట్లుతీసుకొనవలెనని చైరుమెనుగారు తలచిరి. దెజవాడ రాజమహేంద్రవరము లీపద్ధతినే అవలంబించుచున్నవి. ఏలూరు మాత్రమే యెట్లు చేయలేదు. ప్రభుత్వమువారిని దీనిని గురించి అడిగిరి. చాల గందరగోళముగానున్నది. (తంతివార్త)

కుంభకోణము మ్యూనిసిపలు సంఘము

కుంభకోణము సెప్టెంబరు 30:—మ్యూనిసిపలు సంఘము వారు నిన్న ప్రత్యేకముగా సభచేసి యిదివరకు వరద సహాయ నిధికిచ్చిన వే యి రూ పాయలను కొట్టివేసి డబ్బు యిబ్బంది యెక్కుగా నున్నందున నూరు రూపాయలనే కాంక్షను చేసిరి.

వింతలు విసోదములమీద పన్ను వేయుట అవసరముగా నబడుట లేదని ఒక తీర్మానమును గావించిరి. (ఆ. ప్రె.)

పోలీసునమ్రో ప్రాసిక్యూషన్ కేసు

కుంభకోణము, 30 సెప్టెంబరు:— 23 తేదీన యీ కేసు టి. గ్రీక్ వి. సి. యన్ గారియెదుట విచారణకు వచ్చినప్పుడు ఒక్కడు తప్ప ముద్దాయిలందరును కోర్టును నచ్చియుండిరి. 15 గురు ముద్దాయిలపై పోలీసు ఆక్టు 44 సెక్షను క్రిందగా యిద్దరిపై యిదిగాక వి. సి. సి. 114 సెక్షను క్రిందను నిందలు సూచించెను. తమ యుద్యోగస్థులు తమకు పనులు చెప్పలేదు గాని తాము సమ్మెకట్టలేదనియు ముద్దాయి లందరను చెప్పిరి. ముద్దాయిలకు ను ఉద్యోగస్థులకు ను గల బ్రవచ్యముల సంకతికూడ రికార్డు చేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

ఒక బాలికను యిద్దరు భార్యగా

గోరుట

బాలిక చెప్పకొన్న తీర్థ

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 30:— 12 యేండ్ల బాలికను యెత్తుకొని పోయినవారిని డాక్టరు మూన్సైనును మరియొకరిపై నను నిందిమోపబడినకేసు ప్రధమవిచారణలో తాను మిక్కిలి చిన్నదిగానున్నప్పుడు తనను వర్ణముచేత మహాగావ్విడగు కృష్ణా జీయ ను వాని కిచ్చి పెండ్లి చేసి రి యో బాలిక మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు సెస్సెట్టి గారియెదుట చెప్పకొనెను. ఆమె కొన్నిసంవత్సరములు భర్తతోనుండి అచ్చట ఆత్మగారితో పడలేక అటునుండి వారిపోయెను. ఫిర్యాది వర్ణముచేత బూర్గుమూరు. వీరితండ్రి ఆ బాలికను తనయింటికి తీసికొనిపోయి అచ్చటినుండి పారిపోకుండ జాగ్రత్తగా చూచుచుండెను. నూతనముగా యీమె ఆమహాయం టి నుండి పారిపోయి ముద్దాయిలలో నొకరగు అధాల్ గారి దగ్గర నాకరికేటదెను. ఈ అధాల్ గారు తగాదాను పరిష్కరింప వలసినదని ఆమెను డాక్టరు మూన్సైనుగారికిచ్చిరి. మరియు తాను మహారాష్ట్రమునకు చెందియున్నదనియు, ఫిర్యాది చెప్పిట్లు తనది మూరు వర్ణము యెంతమాత్రము కాదనియు ఆ బాలిక చెప్పకొనెను. ఈ బాలికను బుద్ధమూరు కృష్ణాజీ యిద్దరుకూడ తమభార్యయని తగవులాడుచున్నందున ప్రజలు అత్యుత్సాహముతో కొద్ది విచారణలను తిలకించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రాష్ట్రీయ సిక్కు సుధార్ సంఘము

(మితవాదసంఘము)

గురుద్వారా సంస్కరణమును చట్టసమ్మతమగు పద్ధతుల నవలంబించి చేయుట

అమృతేశ్వరు, సెప్టెంబరు 30:— శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక్ కమిటీవారి పద్ధతులమీద గాక చట్టసమ్మతమగు పద్ధతులనలంబించి గురుద్వారా సంస్కరణమును గావించ నెంచిన సంజాబులోని మితవాదులగు సిక్కులచే నేర్పడిన రాష్ట్రీయ సిక్కు సుధార్ సంఘముయొక్క ప్రధమసాధారణ అమృతేశ్వరులో జరిగెను. గురుగ్రంథసాహెబు లేక సిక్కులవిత్రగ్రంథము ఆసభలో తెరచి యుంచబడినది. సిక్కు సమస్యలను పరిష్కారము చేయుటలో శ్రద్ధవహించుచున్న గవర్నరుగారికి సన్మానప్రత్రము నొసంగ వలెననుడని అప్పడా మోదించబడిన తీర్మానములలో నొకటియై యుండెను. అతాల్ భయమును పారదోలుటకు అచ్చటచ్చట కొన్ని గ్రామములలో పనిచేయుచున్న ఆకాలీలను యీసభ అభినందించెను.

గురుద్వారా సంస్కరణము చట్టసమ్మతమగు పద్ధతులమీద వెంటనే పరిష్కరింపబడవలెనని సిక్కు సుధార్ సంఘము మి యొక తీర్మానములో అభిలాషను గనపరచెను. ఇందుకొరకై అచ్చటచ్చటనున్న సిక్కు సుధార్ సంఘములను ప్రచురణ సంఘములను సిక్కుజాతీయం దివ్యముగల సిక్కులును గురుద్వారా శాసనములను గురించి తమ యభిప్రాయములను తెలుపవలసినదని యీ సభ వేడుచున్నది. ఈ గురుద్వారా ప్రశ్నసంతయును విచారించి అందరి యభిప్రాయములను తీసుకొని జెనరలు కమిటీవారిలోచించుటకై ఒక చిత్తుగురుద్వారా జిల్లును తయారు జేయుటకు 22 రు పెద్ద మనుష్యులతో ఒక ఉపసంఘము యేర్పాటు జేయుడెను.

జెయిట్ నల్ అఖండపారమునకు యిబ్బందులు కల్పించుచున్నారని శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక్ కమిటీవారు నిరాధారమున వంతులను వ్యాపిం చేయుచున్నారని మరి యొక తీర్మానము చెప్పుచున్నది. అన్నిజిల్లాలకంటెయు సంస్థానములకుండియు ప్రతినిధులతోకూడిన ఒకజత జెయిట్ నల్ మద్దతును గురుద్వారాగంగా నాకోకు పోవలెననియు, అచ్చట అఖండపారమును ముగించి పాపదీక్షత చెప్పటికి వాపులల ప్రయోజనములేదని ప్రజలకు ప్రకటింపవలసినదనియు, మిత్ర విషయములమీద సాధారణ "సిక్కు సుధార్" కు నొక ప్రతీక అమృతేశ్వరునుండి వెలువడవలెననియు నీ తీర్మానము గూచించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మహాత్మా నిమహాపవాసదీక్ష

నేడు పదునాల్గవ రోజు

సోమవారము (29) మహాత్మానిస్థితి చాల ఆందోళనమును కలిగించెను

సాయంత్రానికి కొంత సుఖవృత్తి కలిగెను

నాటి గాత్రముంతయు డాక్టరులు మహాత్మానిచేతనే యుండిరి

నాయకుల సభ

సుఖ్యవగు గోవధ నిషేధతీర్మాన మామోదింపబడెను

హిందూస్థానుపై మున్సిఫ్రిక చేసిన కఠిన విమర్శ

డాక్టరుల ప్రకటన

అస్సారీ, అబ్దుల్ రహమానుగార్లు నిన్న (30) ఉదయమున డాక్టరులు విచార సూచకముగా ప్రకటనము చేసిరి. “రసాయనక్రిమి శాస్త్రవేత్తయగు డాక్టరు ఎస్. కె. సేనుగారు 29 వ తేదీ సోమవారమునాడు ఉదయమున మహాత్మాని మూత్రమును పరీక్షింపగా ప్రమాదకరములగు షడార్థము లందు కనబడెనని సేనుగారు తెలిపిరి. అందువలన ఆనాడు సాయంత్రమువరకును మా కందరికిని మనఃస్థిమితము లేకుండఁచుండెను. సాయంత్రము మరల పరీక్షింపగా ఆ షడార్థములు చాల తగ్గిపోయెను. ఆరాత్రి బాగుగా నిద్రపట్టినది. మంగళవారమునాడు ఉదయమున మరల పరీక్షింపగా నాడియును రక్తకటివయును బాగుగా నుండెను” అని డాక్టరులు ప్రకటించిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రకటన

చాలమంది మహాత్మాని సందర్శింప గోరుచు ఆంధ్రప్రదేశ్ గాని పీడించు చుండుటచే ఆయన చాల బడలియున్నట్లు కనబడెను.

“ప్రతిదినమును ఆరోగ్యవార్త ప్రకటించుట అనవసరమని మహాత్మా తెలుపుటచే దానిని నిలిపివేసిరి. అనవసరము కలిగినపుడు మాత్రమే ప్రకటనము చేయవలెను గాని నిత్యమును చేయవలదని మహాత్మా నుడివెను. సోమవారమునాడు ఉదయమున డాక్టరు అస్సారీ, డాక్టరు రహమానుగార్లు నాడిని హృదయమును పరీక్షించి మామూలుగా మెక ప్రకటనను పంపిరిగాని వెంటనే డాక్టరు సేనుగారు మూత్రమును పరిశోధనాగారమున (లేబోరేటరీ) పరీక్షించి దానిలో అపాయకరములగు షడార్థములు కనబడెనని తెలుపుటచే డాక్టరులు మొదట చేసిన ప్రకటనను రద్దుపరచుకొనిరి. అందువలన అందరికిని ఆందోళన కలిగెను. సాయంత్రము మరల సేనుగారు మూత్రపరీక్ష చేయగా ఆ షడార్థములు తక్కువగా కనబడినందున కొంత చిత్తశాంతి కలిగింది. నాడిని పరీక్షింపగా సరిగానేయుండెను. అంతమాత్రమున అపాయనీతి తొలగినదని తలపగూడదు.

రోజుకు రోజుకు శరీరదౌర్భ్యము తగ్గిపోవుచున్నది. ఐనను నూలువడుకుటకు లేచి కూర్చుండెదనని మహాత్మా తెలుపగా డాక్టరులు సమ్మతించిరి.

29 వ తేదీనిగూడ మహాత్మా నూలువడికెను. నూలువడుక నారంభించినపుడును దానిని విరమించినపుడునుగూడ డాక్టరు అస్సారీగారు నాడిని పరీక్షించిరి. నూలువడుకుటవలన నీరసము కొంచెము గూడ హెచ్చలేదని తెలిపిరి. నేనెప్పుడును మహాత్మానిచేతనే యుండెదను. గాన బాగుగా కనిపెట్టుగలుగుచున్నాను. చాలమందితో సందర్శనసంభాషణల వలననే ఆయాస మధికమగుచున్నదని చెప్పకతీరదు గాన వీలైనంతవరకు సందర్శనములను తగ్గించుటకు డాక్టరులు శక్తివంచన లేకుండ పనిచేసిరి. డాక్టరులు అస్సారీ, రహమాను, సేనుగార్లు అత్యంత శ్రద్ధతో అనవరతమును కనిపెట్టుచునేయున్నారు. 29 వ తేదీని ఆందోళనకరముగా నుండుటచే ఆరాత్రిగూడ డాక్టరులు మహాత్మాని బంగళాలోనే పండుకొనిరి.” అని ఆంధ్రప్రదేశ్ గారు తెలిపిరి.

నవజీవనుపత్రిక

30 వ తేదీ రాత్రి చేసిన తంతివార్త “మహాత్మాని మూత్రమును డాక్టరులు ప్రతిదినమును పరీక్షించుచున్నారు. మూత్రమున విషద్రవము లిదివరకును కనబడుచునేయుండెను. కాని 29 వ తేదీని అత్యధికముగా కనబడెను. అది యింక విషమాత్రము హెచ్చైనను ఉష్ణద్రవము కలుగునని డాక్టరులు అలజడి నొందిరి.”

“మీరు ఉపవాసదీక్షను మాన నక్కరలేదు. కొద్దిగా ఔషధమును మూత్రము పుచ్చుకొనవలెను. ఒకమిల్లి గరిటెడు (స్పూను) గ్లూకోసును పుచ్చుకొనిన విషద్రవములు నిర్మూలమగును. ఆవిషద్రవములు తొలగినవెంటనే ఔషధమును మానివేయవచ్చును. మీరు భోజనముచేయ నక్కరలేదు.”

అని డాక్టరులు విషద్రవములు కనబడినవెంటనే మహాత్మానికిడ కేగి ఒకగంటసేపు బోధించిరి.

“నేను రాత్రి ఏమియును తినను. అది యొక నియమము నాకున్నది గాన రేపటి ఉదయమువరకును నాకు గడువొసంగుడు. ఈయన దైవాను

ప్రహమున నీ ప్రమాదము తొలగవచ్చును మహాత్మా తెలివెను.

“అట్లులేన ఒక యింజంక్షను చేసెదన కై న అనుమతింపుడు” అని అస్సారీగారు పును గాని మహాత్మా డందులకుగూడ నంలేదు. అంతట అస్సారీ రహమానుగారు పోయి మరల రాత్రి 11 గంటలకు వచ్చి పండుకొందుమని తెలిపిరి. కాని వారువచ్చి మరల మూత్రపరీక్షచేయగ విషద్రవము మూత్రముగా నుండెను. అందువలన వాను కుదుటబడినందున హాయిగా నిద్రించి మహాత్మానకుగూడ గాఢమగునిద్ర 30 వ తేదీ ఉదయమున యధాప్రకారము వదనుడై యుండెను. 30 వ తేదీ ఉదయమరల పరీక్షింపగా విషద్రవము లధికముగ బడలేదు. 30 వ తేదీని గూడ అరగంటసేపు వడికెను. ఆరోగ్యము సరిగానే యున్న ఆ తంతివార్తలో నున్నది.

విషయనిర్ణయసంఘసభ

గోవధతీర్మాన మామోదింపబడెను

హర్షధ్వనులు చెలంగెను

(30) నిన్న సాయంత్రము గోవధతీర్మానము ఏకగ్రీవముగా మామోదింపబడినపుడు “హిందూమహమ్మదీయమైత్రి జయము” “గాంధీమహాత్మునకు జయము” అను హర్షధ్వనులు కరతాశ్చక్రధ్వనులు చాలసేపు చెలంగెను. ఆతీర్మానమును గూర్చి రెండు రోజులు పూర్తిగా చర్చ జరిగినది. మధ్య మధ్య నాయకుల రహస్యాలోచనలు పెక్కుసారులు జరిగినవి. చివరకు తీర్మాన మామోదింపబడెను.

(అ) గోవధలను చేయుటకు మహమ్మదీయులకు హక్కుకలదు. వారు దానిని మానవలెననిన సద్భావ, సామరస్య, సఖ్యతల వలననే కలుగవలెను. పరస్పరకారవము వృద్ధి నొందవలెను. మహమ్మదీయులు విశాలహృదయులు కావలెను గాని దౌర్జన్యమును చూపుటవలనను హిందూసంఘసభలతో తీర్మానములు చేయుటవలనను శాసన సంఘసభలతో చట్టములు చేయుటవలనను న్యాయస్థానాధికారులు ఉత్తరువులుచేయుటవలనను గోవధలు నిలిచిపోవునని హిందువులు తలపోయగూడదు.

(అ) ఇదివరకు రెండుమతముల వారికిని గోవధలనుగూర్చి ఆయాస్థలములలో జరిగిన ఒడంబడికలను మరల మార్చగూడదు. ఇదివరకు గోవధలు జరుగని క్రొత్తస్థలములలో మరల గోవధలను జరుపగూడదు. ఈ విషయమున వివాదాలు కలిగినచో మూడవతీర్మానము ప్రకార మేర్పరుపబడిన జాతీయ పంచాయతీసంఘమువారిద్వారానే దానిని పరిష్కరించు కొనవలెను.

(ఆ) హిందువులకు మతసంబంధముగా మనస్తాపమును కలిగించురీతిని గోవధలను చేయగూడదు.

(2) గోవధలను తగ్గి చుటకు దేశమునందలి మహమ్మదీయు లందరును శక్తివంచనలేకుండ పనిచేయవలె నని యీసభయందలి మహమ్మదీయ సభ్యులు కోరుచున్నారు.

అనురాధముతో తీర్మానము చివర కామోదింపబడెను. పిమ్మట నాయకులను వివిధమతముల ప్రముఖులను అభినందనోపన్యాసముల జొసగిరి.

(ဗ. ပြေ.)

స్థానిక వార్తలు

బహిరంగనభి:—టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలగు గారి మరణమునకు చింతిల్లుచు వారివారికి సానుభూతి చూపుటకై మదరాసునుండి జనపథ, మదరాసుజిల్లాకాంగ్రెసు సంఘము, స్వరాజ్యపక్షముల యాజమాన్యముక్రింద మహాసభామందిరమున 2వ తేదీ సాయంత్రము 5.15 గంటల కొక బహిరంగనభి జరుగును.

చెన్నపురి ఆంగ్లనభి:—శ్రీ శ్రీ వేంకటగిరి మహారాజగంగుడు నిన్నటి సాయంత్రము. బ్రాడ్వేలోని బీకరయ్యాడిపేరా భవనమునందు, ఆంధ్ర సభ వారు బిరుదు మున్న ద స రామ హో త్వవ ముల సందర్శమున చెన్నపురి ఆంగ్ల కాలేజీయొనగి అల్పహారములచే సంతుష్టమౌచుట నొసర్చిరి. ఆంగ్లసభవారు జరుపుచున్న దేశానుహోత్సవములం దిది రెండవదినము. అల్పహారముల తరువాత కాళ్ళకు గోపాలం పుగారు మహారాజులుంగా రొసగిన ఆతిథ్యమునకు సభ్యులతిరపున స్వాగత్యుత్సవము కృతజ్ఞతను తెలుపుచు, ఆధ్వర్యము వెంకటగిరి మహారాజుగారు మొట్టమొదటినుండియు ప్రధానపాత్రలలో నొకరుగనుండి తమ యాదార్యాభిమానముల గన్పరచుచుండెడిరియు, ఆవిధముగ మహారాజులుంగా రికి ఆంగ్లసభకును అవివాధానంబంధ మేర్పడినదనియు నుడిచిరి. ప్రతివత్సరముగూడ వెంకటగిరి మహారాజుగారి దేవమున చెన్నపురి ఆంగ్ల కాలేజీయొనగి సభ్యులందు చున్నారని నుడిచి, మహారాజుగారికి సభ్యులతిరపున కృతజ్ఞత తెలుపుచు, వారి కాయురారోగ్యైశ్వర్య భివృద్ధుల నొసగుననెని భగవంతుని ప్రార్థించిరి. తరువాత ఆంగ్లసభాసభ్యులు విశోదార్థము, నవీనాగరిక మను ప్రహసనమును ప్రదర్శించి, సభ్యుల హృదయముల రంజిల్లజేసిరి. రాత్రి 8 గంటలకు ప్రదర్శన ముగిసినతరువాత సభ్యులు తమతమ నిలవులకు జరిరి.

ఇంపీరియలు బ్యాంకు కేసు తరువాత

మూడిగారు రాజీనామా నొసగుట ఇంపీరియలు బ్యాంకునందు ఇదివరకు చీపు ఆక్రమించుటకు పోజేసి ప్రస్తుతము చెక్కింగు ఆఫీసరుగ పనిజేయుచున్న మూడిగారు నిన్నటిదినమున తనపదవికి రాజీనామా నొసగెనని తెలియుచున్నది. మూడిగారు రేపటిదినమున ఇంగ్లండునకు ప్రయాణమై వెళ్లుచున్నారు.

మూడిగారు 17 వత్సరములు ఇంపీరియలు బ్యాంకునందు పనిచేసిరి. 1922 సం॥ జూలై నెల 12 తేదీన, ఇంపీరియలు బ్యాంకులో జరిగిన మోక్షములనుగనబడెను. 1928 ఆగష్టునందు మూడిగారు ఒక వత్సరము సెలవువీడ ఇంగ్లండునకు వెళ్లిరి. అప్పుడు మీచీపు ఆక్రమించుటకుండును. కాని సెలవును కొన్ని మాసములు మాత్రమే ఆనభవించి, తరువాత, ఇంపీరియలు బ్యాంకులోని లండను ఏ జెన్సిల్లో పనిజేయుచుండిరి. వీరు గత ఆగష్టుమాసమున ఇండియాకు తిరిగివచ్చిరి. అప్పటినుండియు మీ చెక్కింగు ఆఫీసరుగ పనిజేయుచున్నారు. 1923 సం॥ జూలైలో గతనొసగిన మోక్షములపైన అవామరు బాచా మొదలగు వార్తలపై దేబడిన కిమినలుకుట మోక్షార్థ సేవనునందుగత కుక్రవారము కొట్టివేయబడెను.

నోటీసు నందలూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

వారులు:—మెంటా వెంకటసుబ్బయ్య, కనిశెట్టి వెంకటసుబ్బయ్య వర్తకులు బద్దెలు.
ప్రతివాది:—కె. జాఫర్ హుసేన్ హాల్ రాయచోటిలో నీడీలకంపెనీ మహామియా యింట్లో నున్నాడు.
వారులు ప్రతివాదిపై యాకోర్టు ఫయల్ ఆ నెం 542/1923 రు గారు 104-10-0 లు రాకోరి నెంబరు దాఖలు చేసి యున్నారు. సదు నెంబరు 4-10-24 దికి వాయిదాపడి యున్నది. ప్రతివాది నాటిదినము హాజరుకానంతట యెక్కువార్జిచేసి డిక్రీ యిబ్బవనును.
నందలూరు } జి. నుందరావు
20.9.24 } నాదివకీలు

ఒకవృద్ధుడు సాత్యనారాయణులు

యావజ్జీవశిక్ష భాయపరుపబడెను
(న్యాయమూర్తులు మాధవన్ నాయరు, వాలరుగార్ల యెదుట)

రాగిమను తిరిపాలురెడ్డి అను 61 వత్సరములవృద్ధుడు, తనపై విధింపబడిన యావజ్జీవ కఠినశిక్షపై చెన్నపురి హైకోర్టులో గావించుకొనిన అప్పీలు వందీదినమున న్యాయమూర్తులు మాధవన్ నాయరు, వాలరుగార్లు, అప్పీలును త్రోసివేయుచు తీర్పుజెప్పిరి.

రాగిమను తిరిపాలురెడ్డి, చెగ్గొవల్లెగ్రామవాసుడు. ఈ గ్రామము కర్నూలుజిల్లా, కోయిలకుంట్లతాలూకాలో నున్నది. తిరిపాలురెడ్డికి 61 వత్సరములయస్సు. చాలకాలము క్రిందనే భార్య పనిపోయినది. ఇతనికి 10 ఎకరములపొలము, బండిపిడ్లు గలవు. మాడువత్సరములకు పూర్వము మధ్యవయస్కురాలును సమీపీనురాలును అగు నొక స్త్రీ తన గ్రామమునకుపోవుచు, చెగ్గొవల్లెగ్రామమున తనబంధుగిలనుజూచుటకువచ్చినపుడు తిరిపాలురెడ్డి ఆమెను ప్రథమమున గలిసికొనినపుడు, తనసీతిగతులను తెలిపి తనకు పంటచేసిపెట్టుచుండవలసినదనియు, తనమరణాంతరము తన ఆస్తినిసంతయు ఆమెయొక్క ఆమెబిడ్డలను దీసికొనవచ్చుననియు నడిపినమీదట నా మెనమృతించెను. ఆమె కిర్యురు కొడుకులును ఇచ్చురుకుతుకునగులరు. అప్పటినుండియు వారిరువురును భార్యార్థ రైలవర కాపుర మొనర్చుచుండిరి. పిల్లలుగూడ తిరిపాలురెడ్డితోనేయుండిరి. తిరిపాలురెడ్డి ముందే మరణశాసనమును వ్రాసిఇచ్చెను. ఇట్లుండగా 250 లేక రు 300 లు ఆప్పు అయ్యెను. ఋణము తీర్చుటగాను బండియెడ్ల నమ్మెదనని తిరిపాలురెడ్డి నూచింపగా పిల్లలలో పెద్దయితడంగీరించెను కాని చిన్నయితడగు గురురెడ్డి ఆందుల కెంతమాత్రము సంగీరింపకుండెను. ఆతనికి 14 వత్సరముల వయస్సు. అంతవరకును వారి ఇంట్లో అందరు పరస్పరానురాగముతో నుండిరి.

9.12.23 తేదీన గురురెడ్డి ఇంటిపెరటిబిడ్డలో పనిజేయుచుండగా తిరిపాలురెడ్డి తిరిగిబండియెడ్ల నమ్ముచుట యెత్తెనట. గురురెడ్డి ముసలియాయనెడిది బూతులుతిట్టెనట. అంతవరకు తిరిపాలురెడ్డి గురురెడ్డినిగాని మరెవ్వరినిగాని తిట్టెయరుగడు. తురవాడి నమ్మడాతడు తిరిగితిట్టెనట. అప్పుడు నా తురవాడు పారపట్టుకొనివచ్చి ముసలివానిని కొట్టెననియు, అంతట తానాగ్రహము నాపుకొనలేక ప్రక్కనున్న గొడ్డలిని తీసికొని గురురెడ్డి తలపై వేయగా నాతడు క్రిందపడి పోయెననియు, ఇంతలో తనకు వెల్లెయ్యితి ఇంకను నాల్గుబెట్టులు కొట్టితిననియు తిరిపాలురెడ్డి చెప్పెను. తరువాత తిరిపాలురెడ్డి లోనికివెళ్లి బల్లమువంటిదాని నొకటిదీసికొని పొట్టలో పొడిచికొనెననియు తరువాత కోలుబద్ధకుజని అచ్చట బురుజుపై నెక్కి క్రిందపడుటకు ప్రయత్నించెను గాని పడలేదనియు సాక్షులు తెలుపుచున్నారు. గురురెడ్డి చచ్చిపోలేదని కొందరు తెలియజేయగా ఆతడు దిగివచ్చెను. అప్పుడాతనిని పట్టుకొని ఆతని ఆయుధమును లాగివేసిరి.

కర్నూలు సెషన్సుజెడ్జియగు జె. సి. హెచ్. పాలరుగారు, ఈకేసును విచారించి 4.3.24 తేదీన ముద్దాయిపై యావజ్జీవశిక్ష విధించుచు, ముద్దాయి స్వభావముచే మంచివాడనియు 60 వత్సరముల వృద్ధుడనియు, తురవాడువచ్చి తననుతిట్టుచుండుటచే నాగ్రహవశమై హత్యకొనెననియు నెంచి, శాస్త్రమునందు హత్యనేరమునకు నిర్ణయింపబడినశిక్షలో తక్కువశిక్షను విధించుచుంటిననియు నుడివెను.

న్యాయమూర్తులు మాధవన్ నాయరు, వాలరుగార్లు ముద్దాయి హత్యయొనర్చిననేరము పూర్తిగా ఋజువయ్యెననియు, ఆత్మరక్షణకు ముద్దాయి హత్యయొనర్చినను వాదన విశ్వసనీయము గాదనియు నెంచి అప్పీలు త్రోసివేసిరి.

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

తిరువాన్కూరు, సెప్టెంబరు 30:—నేడు తిరువాన్కూరు శాసనసభ సమావేశ మైనప్పుడు 22 క్లాజునుగరించియే చర్చజరిగెను. ఒక రాజీనామాపై తెలియజేయబడిన దనియు కొన్ని దినములై సతరువాత ఆనవరణముగూర్చి విచారించవచ్చుననియు నూచించబడెను. తిక్కినక్లాజులు తరువాత విచారణకు తీసికొనబడెను హిందువులపట్ల మరణశాసననిబంధనను తొలగింపవలెనను విషయము విచారణకువచ్చి ఆమోదింపబడెను.
(అ. ప్రె.)

వర్తకపుగుర్తుల నితరులనుకరించుట

“నందను, పండ్లపొడిపై ఇంజంక్షను త్రురుపు

(న్యాయమూర్తి వాలరుగారియెదుట)

“నందను” పండ్లపొడిని తయారుజేయు డాక్టరు లక్ష్మీకృష్ణ అను వాయన, “ఆనంద” పండ్లపొడి డబ్బీలను ఆకారమును అనుకరించెను గాన, ఆతడట్లుజేయునంద ను తరవాతగవలసినదని, “ఆనందా” పండ్లపొడి మానేజరుగ పండిత రామనాథశాస్త్రిగారు మోక్షార్థవారియెదుట దెచ్చిన కేటెషనుపైన, న్యాయమూర్తి వాలరుగారివనమున తీర్పుచెప్పిరి. ఆనందా పండ్లపొడి కుపయోగించుటబట్టి, దానిపైపంటింకాక తమలను పేరును ప్రతివాది అనుకరించెననియు అందుచే “నందను” అను పేరును గాని అట్టి ఇతరపేరునుగాని అట్టిరేపకలను గాని, డబ్బీలనుగాని యుపయోగింపకుండ జేయవలెనని ఫిర్యాదిగోరెను. ప్రతివాది మాడుపర్యాయములను పండ్లపొడి పేరును మార్చుటనుజూచినయెడలను, చాలవిధములలో ఆనందా డబ్బీలవలె తమ డబ్బీలను తయారుజేయటము గాంచినయెడల, ఫిర్యాది తయారుజేయుపండ్లపొడిగా భ్రాంతినిగలుగ జేయుటకు దేశించెని న్యాయమూర్తియొచిపిర్యాదిగోరినటుల ప్రతివాదిపై ఇంజంక్షను త్రురుపు జేసి ఫిర్యాదికి రు 500 నామమాత్రనప్రస్తుములను, న్యాయపు ఖర్చులను చెల్లించునట్లు తీర్పుచేసెను.

జులై 30. దొరసామిఅయ్యంగారు ఫిర్యాది తరపున, ఎన్. గోవిందాచారి సి. ఎన్. కృష్ణ సామిఅయ్యంగారు ప్రతివాదుల తరపున వాదించిరి.

ఆంధ్ర సేతనము

ఒక క్రొత్త ఉత్తరాది బ్రాహ్మణహోటెలు

బందరు పట్టణవాస్తవ్యులగు శ్రీయుత మంత్రాల సత్య సారాయణగారు నేడు చెన్నపురిలో లింగిచెట్టిపిడిలో విశాలమగు 309 వ నంబరు గృహమున యాభోజనశాలను ప్రారంభించిరి. రాజమహేంద్రవరమునుండి వంటబ్రాహ్మణులను పిలిపించిరి. గృహము చాలశుభ్రముగానున్నది. మేడమీదనే భోజనములు ఏర్పాటుచేయబడెను. గడులు చాలబాగుగా నున్నవి. చాల కిటికీలున్నందున గాలిబాగుగా వచ్చుచున్నది. నేటికి చెన్నపురిలో మరల పరిశుద్ధమగు ఉత్తరాదిభోజనము సమారాధన వంటలతో లభించినందున జిహ్వ లేదనివచ్చినది. పచ్చికందిపప్పుతో ముంచెత్తు అరవ హోళైళ్ళ కొళంబు కూటురపములబాధ వదలినది. మంచిపాకమున బడిన దప్పశన, చారు తరనుగుచారు, చవులూరుపచ్చడి, పేయించివండిన ముద్దకంది పప్పు మంచివెయ్యి బాగుగానున్నవి. వీరిది ప్రారంభమారత్వ మేగాక సరిగా పాదుపుగా జాగ్రత్తగా భోక్తలకు హితవుగా రుచిగా ఆకర్షకముగా తామసవృషదకుండా దానిని నిర్వహింప గలుగుదురుగాక. ఈశ్వరు డట్లనుగ్రహించుగాక. (ఒక అంధుడు)

ధిల్లీ, సెప్టెంబరు 30:— తెలిఫోను తెలిగ్రాము లన్నియును పాడైపోవుటచే నిన్న సాయంత్రము నుండి సిమ్లాతో వర్షమానములు నడపుటకు పిలువకుండెను. విడవకుండ మాడు దిశములనుండి వర్షముతురియుచుండుటచే మహానీరము రాజ్ పూరుకును రాకపోకలకు భంగముకలిగెనని ఒక మహానీరవార్త తెలియజేయుచున్నది. మహానీరకిని రాజ్ పూర్ నకునుమధ్య కొంచెము దారి కరగిజాలెను. హరిద్వారము, ఋషి కేశ్ నుద్వరైలు గండ్లుపడెనని తెలియుచున్నది. వాతావరణము బాగుగలేనప్పటికిని వానలుతగ్గినవి.
(అ. ప్రె.)

దీపావళి వినోదము

మతాబాబుద్ది

ఇది సాధారణముగ కవర్లలో అమ్ము తీగవలె మాటి మాటికి ఆరిపోక నిర్వికారి దానికంటె ఫదిరెట్లెక్కువకాంతి నిచ్చును. ధర చాలచౌక.
గుమారు 60 గజములు బద్ది చుట్ట 1 కి 1.12-0
,, 80 గజములు బద్ది చుట్ట 1 కి 0.15-0
వర్తకులకు వేరుధరలు
రు 3 కు మించిన అడ్డర్లకు పోట్టుఖర్చులు ఉచితము
నిడమర్తి వెంకటకృష్ణమూర్తి, రాజమండ్రి.

మదరాసు కార్పొరేషను

ట్రాముబండ్ల నభివృద్ధి జేయుట

నిన్నటి పాతకాలము చెన్ననగర పురపాలక సంఘము యొక్క సమావేశము 211 వ. తిరుమలపిళ్ళెగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. 25 గురు సభ్యులును, కమిషనరు జి. టి. బోసుగారును హాజరైరి.

నీటివనతి

మైలాపూరునందు నీటివనతి పనులు సరిగా లేనందున తగినవిధమున గావించవలెననియూ, నూచింపబడెను. అధ్యక్షులు తమకు సాధ్యమైనంతవరకు చక్కచెట్టిన మనిరి.

యస్. వేణుగోపాలకృష్ణగారు ఒక్కమైలాపూరునందే గాక పట్టణమునందు చాలభాగములందు నీటివనతి తక్షణమగ మన్నదనిరి.

మదనగోపాలనాయుడుగారు నీరు మొదటి అంతస్తులకు బాగుగ ప్రవహించుట లేదనియు, 2 గంటలవరకైనను ఎక్కువ తక్కి నుపయోగించి నీరు పైకిపారునట్లు చేయవలయు నని చూచించిరి.

వైద్యశాల మార్పు.

13 వ డివిజనునందు దున్ను కార్పొరేషను ఆసుపత్రిని 11 వ డివిజనుకు మార్పులను గురించి మదనగోపాల నాయుడు గారు, ఇంతకు క్రితము ఉన్న స్థలమునందే యుంచుటయో లేక వీరుజనులు నివసించెడి మరియొక స్థలమునకు మార్పులయో జరుపదగునని చూచించిరి.

అధ్యక్షులు తామువెల్లి పరీక్షించెదమని చెప్పిరి. రేపే దానిని మార్చిన బాగుండు నని మదనగోపాల నాయుడుగారు తోరిరి.

అధ్యక్షుల లట్లు జరుగుట కష్టమనిరి.

సామి వెంకటాచలంకృష్ణగారు ఆసుపత్రియొక్క మార్పు నుగురించి తనకు తెలియు నని ఒకచో ప్రయత్నించిన దనియు బవరుగారి తనిఖీవరకు తనకు తెలియదనియు తన డివిజనుకు ఈవిధాలయము అత్యంతావశ్యకము గాదనియు నుడివిరి.

అధ్యక్షులు ప్రాంతస్థలము ఇదివరకున్న స్థలమునకు 100 గజముల దూరమందు మాత్రమేగలదనియు ఇది తాత్కాలికముగ మార్చనియు జెప్పిరి.

ప్రస్తుతము వైద్యశాలయొక్క గృహభామందు రు 90 లకు మారు రు 100 లు అద్దె అడిగినాడనియు, కొన్ని మాసములవరకు పెంచబడిన అద్దెను ఇచ్చుచుండి ఈలోగా స్వంతభవనము నిర్మింప వచ్చుననియు 11 వ డివిజనులోని భవనములకు మార్పులను గురించి తమ అసమర్థులని చెప్పిరి.

కమిషనరుగారు తాము ప్రస్తుతభవనమును గాంచియున్నా మనియు చాల అసౌకర్యముగ నున్నదనియు ఇంటియజమాని భవనమును బాగుచేసెదనని అంగీకరించెననియు అట్టివి జరుగక పోయినను అద్దెమాత్రము రు 10 లు అధికము గోరుచున్నాడనియు ప్రస్తుతిస్థలమునకును క్రొత్తస్థలమునకును మారమధికము గాదనియు అడియెను తాత్కాలికమే ననియు నుడివిరి.

శ్రీరాములు నాయుడుగారు 13 వ డివిజనునందు వైద్యాలయము ముంచగోరిరి.

ట్రాముకంపెనీవారికి దారి అద్దెను తీసివేయుచు నగర మందలి యంత్రములపై ప్రయాణపు ట్రాన్స్‌వెల్లు గుత్త కిచ్చుటకు కాన్సిలువారు 22.2.1924 తేదీన నిరాకరించిరి.

మద్రాసు ఎలెక్ట్రిక్ ట్రామువే కంపెనీ జాయింట్లు మ్యానేజరు క్రిందివగతులకు సమ్మతించిన ట్రాము జంటదారు లనువేయుటకు డైరెక్టర్లు అంగీకరించెదరని 8.4.24 న ఉత్తరము వ్రాసియుండిరి.

పరతులు

(1) ప్రస్తుత మున్నట్టియు, ముందు వేయబడునట్టియు ట్రాముదారులపై అద్దెను పూర్తిగ రద్దుచేయుట

(2) బండ్ల లైసెన్సు పన్నును ప్రస్తుతమున్న రు 100 ల నుండి సెం|| 1.కి రు 25 లు చేయుట.

(3) ట్రాములను వేయరోడ్డు భాగముయొక్క పోషణలో సగము కార్పొరేషనువారు భరించుట.

కమిషనరుగారు బండ్లపై పన్నును తగ్గించుటకును దారి అద్దెనంతయు విడుదలమునకును కోడ్డుయొక్క పోషణ భాగ మంతయు కంపెనీ వారికి వదిలిపెట్టినట్లును శిఫార్సు చేసిరి.

27.5.24 న స్థాయిసంఘమువారు క్రింది విధముగ శిఫార్సు గావించిరి.

(అ) ప్రస్తుత మున్నట్టియు, ముందు వేయబడునట్టియు ట్రాముదారులపై అద్దెను పూర్తిగ తీసివేయుట.

(ఆ) బండ్ల లైసెన్సు పన్నును ప్రస్తుతమున్న రు 100 ల నుండి రు 25 లకు తగ్గించుట.

మరియు కంపెనీవారు (1) ఐరెండునకున్ను, (2) పురాతన జైలు వీధినుంచి, కైపు బాటతో కళియనట్లు వాల్‌టాక్సు రోడ్డు ట్రాముదారియున్ను, (3) చూలై హోరోడ్డునుండి సిడెన్ హోమోరోడ్డు ద్వారా ట్రిప్పిక్‌ను పరశువాకము కలియునట్టి మార్గమున్ను, (4) వేపేరి హోరోడ్డు, స్పిత్తు కార్నర్‌నుండి, బారక్కురోడ్డు ద్వారా బకింగ్‌హోమ మిల్లు కార్నర్‌వరకున్ను, వైవాజుగ్రామము మార్గములను నిర్మించునట్లు శిఫార్సు చేసిరి. పిదప కార్పొరేషను కాన్సిలువారు 16.7.24 న, స్థాయి సంఘముల జాయింట్లు కమిటీవారి కివేషయమును తెలిపిరి.

మద్రాసు ఎలెక్ట్రిక్ ట్రామువే కంపెనీ జాయింట్లు మ్యానేజరు 29.7.24; 18.8.24 తేదీలయందు వ్రాసిన లేఖల యందు, క్రింది విషయములు వ్రాయబడియుండెను.

ట్రామువే కంపెనీవారి లాభములపై కార్పొరేషనువారి కొసగు నూచన జాయింట్లు కాన్‌ఫరెన్సువారు అంగీకరించుట లేదు.

II ట్రామువే కంపెనీ క్రింద వివరింపబడిన ట్రాము మార్గములకు వెంటనే వేయవలెను.

(1) ఐరెండునందు విల్లింగ్డన్ బ్రిడ్జినుండి లాకాలేజి వరకును

(2) ఎలిఫెంటుగేటునుంచి ఉత్తరముగ బెసిన్ బ్రిడ్జిరోడ్డు వరకు, బెసిన్ బ్రిడ్జిరోడ్డు పురాతన జైలువీధి ద్వారా కైపు బాట 1 వ క్రెస్టుతో కలియునట్లున్ను, (3) సిడెన్ హోమోరోడ్డు వెంబడి పెరియమెటు జంక్షను వద్ద 1 వ క్రెస్టు వరకున్ను.

(4) పెరంబూరు బారక్కురోడ్డునుంచి బక్కింగ్‌హోమ మిల్లు మూల దాపునకున్ను.

(5) మాంటురోడ్డులో, స్పిత్తు కంపెనీవద్దనుండి మాంటు రోడ్డుమీదుగా పెంటుబార్జి కెట్‌డ్రెట్ వరకున్ను

(6) చాకలచేట బక్కింగ్‌హోమనుండి తిరువొత్తియూర్ హాయిరోడ్డుమీదుగా సాముకెట్టి ప్రత్యవరకున్ను.

(7) రాయపురం బక్కింగ్‌హోమనుంచి మన్నార్‌సామి కోవెలవీధిలోని పోలీసుస్టేషనువరకున్ను,

(8) లక్ష్మీచర్చి మూలనుండి అడియార్ బోలుకేటువరకు క్రొత్తమార్గమున్ను వేయవలెను.

3 కంపెనీవారు పైమార్గములను 2 సంవత్సరములలోగా వేయుటకు ప్రారంభించవలెను. 7 సంవత్సరములలోపల పూర్తి జేయవలెను. సెం 1 రు మార్గములన సెం 2, 8 రుల వరకు భంగ మురాగూడదు.

4 వాలాజురోడ్డువద్ద కూముకాటవపై వారధిని విస్తరింప జేయుటకును ఖర్చును కంపెనీవారు పెట్టుకొనవలెను. లేనిచో తమ స్వంతవ్యయముపై ట్రాములై సూరకు మరియొక వారధి నిర్మించుకొనవలెను.

5 ముందు వేయునట్టి ట్రాముమార్గములపై అద్దె పున్న కొనకుండుటయు, బండ్ల లైసెన్సు పన్ను సెం|| 1 కి రు 25 లకు తగ్గించుటకును శిఫార్సు చేయుచున్నది

6 క్రొత్తమార్గములను త్వరలో పూర్తిచేయుగలందులకు నై ప్రస్తుతముందు మార్గములపై అద్దెను పైమార్గములన్నియు ప్రయాణమునకు ఉపయోగపడు నాటినుండియు తీసివేయుటకు శిఫార్సు చేయుచున్నది.

7 వ్యాపారావుగారు బొంబాయి, కలకత్తా కార్పొరేషనుల వారు ట్రాము దారుల అద్దె వల్ల సేసిన సొంత త్వరమునకు మొత్తము 1 కి రు 2,20 లు ఆదాయము గాంచుచున్నారనియు, బండ్లపై లైసెన్సుపన్ను లేకని యు, మద్రాసునందు ట్రాములై సూరగాడయున్ను, బండ్లపై లైసెన్సుపన్ను కలిపి సంవత్సరమునకు మొత్తము రు 750 కే యనియు, ట్రాములై సూర మెలేజీమొత్తమునకు ట్రాముదారి అద్దె యు, లైసెన్సు పన్నుతో సహా రు 18,000 లు రాబడియని యు, కలకత్తా బొంబాయి కార్పొరేషనువారి ఆదాయముతో పోల్చిన ఇయ్యది చాలస్వల్పమనియు, మద్రాసునందలి ట్రాముదారులందు వసతి తక్కువయినందు, ట్రాముదారి బాడుగపై ఆదాయము అత్యల్పమైనందున ట్రామువే కంపెనీ వారికి ఏమిన్ని దేనియందును తగినల జూపుట హోస్టాల్స్ ముగ నుంచుననియు, మోటారు నిర్వహణమునకు కొన్ని ష్టు ములందు పెండ్లల్ల నాహ్యంించదగుననియు, అడ్డతి చాల స్వల్పమును, త్వరితము ననియు, చాల నాగరిక దేశములందు క్రింద ఇవచదారివైన తీగలయొక్క బాధ లేకుండ మోటారు నిర్వహణము బాగుగ జరుగుచున్నదనియు, అంతకు క్రితమే గవర్నమెంటువారుమును సేమాతిమును ఇచ్చుచునేదేసిన ఆర్డరు అధ్యక్షులు తెలిపియున్నారనియు, ట్రాముబండ్లదారి అద్దె పైరాబడి ఆగిపోయిన చేయునిడేయియి లేనియు పట్టి పిదప నీక్రింది సలహా నుపాదించిరి.

“ప్రస్తుతముందు ట్రాముదారులకు ఇవ్వడున్న బండ్ల లై సెన్సు పన్నును, దారి అద్దెయున్ను తగ్గించుటకు ఈసభవారు

దమ అసంగీకారములెఱుపుచు, కంపెనీవారిచే రోడ్ల ట్రాము దారుల కైపును పోషింపబడుట యను సూచనను ఉపసంహరించుకొని, కంపెనీవారి బాధుగకాలపరిమితినిబట్టి కంపెనీ వారిచే నూతనముగ నిర్మింపబడు ట్రాముదారులందు దారి బాధుగగాను, లైసెన్సుపన్నునందును తగ్గించుచేయుటకు సమ్మతించుచున్నాను.”

సామి వెంకటాచలంకృష్ణగారు సవరణను బలపరచిరి.

సె|| బి|| డాక్టరు సి. నరేశముదలియ్యగారు పట్టణ మందలి ట్రామువేలన్ను, కొన్ని స్థలములందుదలి బస్సు నిర్వహణమున్న మ్యునిసిపాలిటీనికేమి జేరవలెనని తా మొకప్పుడు వాదించినామనియు, దానికి కార్పొరేషను ఏమియు శ్రద్ధతీసి ననలేదనియు, వీరు సరియగు సౌకర్యములు లేకుండుచున్నారనియు, ఉదయము సాయంకాలములందు బండ్లు ఖాళీగా నుండుననియు, జాయింట్లు కాన్‌ఫరెన్సువారి తీర్మానము సమంజసమనియు, ఇతర కార్పొరేషనులకంటె ఎక్కువసౌకర్యములు ట్రాముకంపెనీవారి కొసగుచున్నా మనియు, అట్లు చేయక తప్పుటలేదనియు, చాకలచేట ట్రాముదారి ఉత్తరపు టోలు కేటువరకు వృద్ధిచేయు ఉపవాదనయున్ను, మవుంటు రోడ్డులను వైదాపేటవరకు వృద్ధిచేయు ఉపవాదన యున్ను, వీరిబోధననియు, చెండ్లపది కొనసాగినగాని మాంబలముస్కీము జయప్రదము గాబలదనియు, నుడివిరి.

సె|| బి|| జి. నారాయణస్వామి కృష్ణగారు వ్యాపారావు గారి సవరణను ఆక్షేపించుచు, ట్రాముదారుల నభివృద్ధిపరచని చో మాంబలముస్కీము అసంభవ మగుననియు, కావున స్థాయి సంఘముయొక్క జాయింట్లు కాన్‌ఫరెన్సువారి శిఫార్సును అంగీకరించవలయునని కోరిరి.

సి. రంగనాథం కృష్ణగారు బొంబాయి మద్రాసులకు వాటి మామనియు, ట్రాముకంపెనీవారు వీరులకు సహాయము చేయుచున్నారనియు, వారికి సౌకర్యముగలిగించవలయు నని కోరిరి.

సి. భిక్షవ త్త ల నాయు డు గా రు వ్యా సా రా వు గా రి స వ ర ణ కు వ్య తి రే క ము గ మాట్లాడుచు జనసమన్వయము తగ్గించుటకు ట్రాములైన జను లు పోయి నివసించు చుండులందు వృద్ధిచేయుట ఒక మార్గ మని యు స్థాయిసంఘమువారి సూచనలు అంగీకరించవలెననియు కంపెనీవారికి 25 శి గలిగించుచో క్రొత్తదారులమీద డబ్బు వెచ్చించుటకు కంపెనీవారిచ్చగించరనియు నుడివిరి.

సె|| బి|| ఓ. తనికాచలంకృష్ణగారు స్థాయిసంఘ జాయింట్లు కాన్‌ఫరెన్సువారి శిఫార్సు సంగీకరించుచు, బండ్ల లైసెన్సుపన్ను పూర్తిగ రద్దుచేయక రు 100 ల నుండి రు 25 లు చేయుచున్నామనియు, 8 లైసెన్సుపూర్తిగ వేయబడిన ఎక్కువ బండ్లు ఉపయోగింపబడును. అందుపై ఆదాయము వృద్ధిగాగల దు ఒకచో రాబడి తగినను జాయింట్లు కాన్‌ఫరెన్సు నూచన ల సంగీకరించుటచే సంవత్సరమునకు రు 12,000 కన్నెక్కువ పోదనియు అందుకుమారు ట్రాముకంపెనీవారి వ్యయము పైవనే నగరమెల్లడలను ట్రాముబండ్లు నడుచుననియు బొంబాయి బండ్లపైద్రాసుబండ్లకంటె శ్రేష్ఠమైనవి గాదనియు జెప్పిరి.

సామి వెంకటాచలంకృష్ణగారు మాట్లాడుచువ్యాపారావు గారి సవరణను తేరు అగ్రము చేసికొని వ్యతిరేకులు వాదించు చున్నారనిరి.

డాక్టరు రామకామతు గారు వ్యాపారావుగారి సవరణ సహేతుకమును సమంజసమునని 12,000 లు పోగొట్టుకలదనియు, ప్రతి వైసాయున్ను విలువగలదనియు ప్రయాణికుల సౌకర్యము లకుపాటుబడినచో కంపెనీవారి రాబడి వృద్ధిసాదించుట డెడిదని యు, కంపెనీవారికి ఎట్టి సౌకర్యమెంపగుట అనివేకమని నుడివిరి.

డాక్టరు ఆశీర్వాదనాచార్యగారు వ్యాపారావుగారి సవరణ సహేతుకమని పలుకుచు కంపెనీవారు ప్రధనుమనదారులను నిర్బంధి తమపరి కార్పొరేషనువారిని సౌకర్యము కొరవలెననియు కంపెనీవారికి నష్టమురా లేదనియు జాయింట్లు కాన్‌ఫరెన్సువారి శిఫార్సులను చాలకష్టములువాటిల్లుననియు చెప్పిరి.

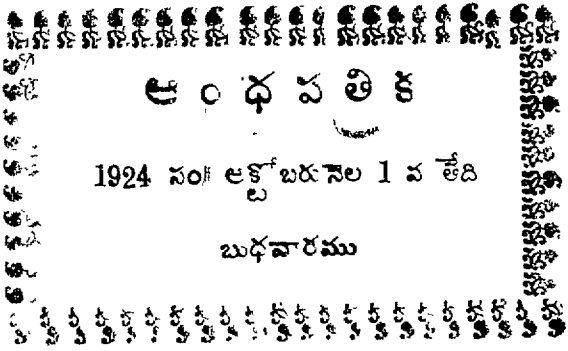
టి.యస్. రామస్వామియ్యర్ గారు జనసమన్వయము ను తగ్గించి వీరుజనులు పనిచేసికొనిన పిదప పట్టణమువెలుపల తమ లెంపులకు పోవుటకు ట్రాములై సూరము వృద్ధిచేయబడవలె నని జాయింట్లు కాన్‌ఫరెన్సువారి శిఫార్సు సంగీకరించుచు, ట్రాముబండ్లు సరిగాలే నావుటలేదనియు జాయింట్లు కాన్‌ఫరెన్సు శిఫార్సులో రిక్తానులోని దుర్భిలను ప్రస్తుతముందు బండ్లకు 0.7 రెయిగ మార్పులెననియు, గాలినుండి సంతృప్తింప బడుబండ్లవిషయమై రు 25 రెయి ఉంచులెనని ఉపసాదించిరి.

టి. సుందరరావు నాయుడుగారు బలపరచిన పిదప రామస్వామి అయ్యంగారి ఉపవాదన తీర్మానింపబడెను.

కె. వ్యాపారావుగారి సవరణ వోటుకు పెట్టబడి వీరిపోయెను.

జాయింట్లు కాన్‌ఫరెన్సువారి శిఫార్సు రెవెన్యూ సునందరి సవరణతో తీర్మానింపబడెను.

పిదప సభముగిసింది.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 నవంబరు 1వ తేది

బుధవారము

కాశీ న్యాయము

ఇండియా ప్రభుత్వము తగినంత కాశీ న్యాయము జూపుటలేదని వగచువారు గలరు. హిందూ దేశమున 41 సంవత్సరములు పనిచేసి, ఇటీవలనే ఇంగ్లండుకు సెలవుమీది బయన హబ్బు అను మహానుభావుడు, సెప్టెంబరు 8 వ తేది లండను కైమున్స్ త్రికకు అమూల్యముగా నెకలేఖను వ్రాసెను. హిందూదేశమునం దుద్యోగముజేసిన ఆంగ్లో హైందవు లందరను, ఇంగ్లండునందు ప్రామాణ్యము లగుచున్నారు. వీరేమిచెప్పిన నదియే ప్రమాణమగుచున్నది. ఇట్టివారి వ్రాతలకు లండనుకైమున్స్ మార్నింగ్ పోస్టు మున్నగు పత్రికలు చోటచ్చుచుండును. ఇంతకాలము పనిచేసి, హాబ్బుగారుకనిపెట్టిన దేమి? హిందూదేశమునం దీనమయమున బ్రిటీషు ప్రభుత్వప్రతిష్ఠను చులకనజేయుటకు గొప్ప ఏర్పాటు గలదట. 300 సంవత్సరముల యామధ్య ఇంతటి యుపద్రవము రాలేదట. 3 జ మేవనిన, ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠ స్వీయచర్యలవలననే తగ్గెను. పరిపాలనము ప్రజాభీష్టమున కనుకూలముగ నున్నచో, ఎవ రెట్టి ప్రయత్నము సలిపినను ప్రభుత్వప్రతిష్ఠ తిరిగిపోజాలదు. పెట్టియాండోళినమయినను ప్రయోజనకరము గాజాలదు. హాబ్బు బోలువారు సరియగు సలహా సీయక, కాశీ న్యాయ జూజువలయ నని హెచ్చరించుచున్నారు. దండనప్రయోగము దప్ప పీరి కింకొక పద్ధతి తెలియదు.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ఏబది సంవత్సరములు ముందుగ ప్రవేశ పెట్టబడె నని హాబ్బుగారి తలంపు. అటులగుచో సంస్కరణములను తొలగించి ఏబదసంవత్సరముల వరకును వేడియండవచ్చును. ఇంకొకవరును విచారింపబోరు. ప్రజల కీ సంస్కరణము లున్నను లక్షిన్నను నెక్కటే. స్వపరిపాలనమునకు తక్కువయగు సంస్కరణములను వేసిని భారతీయు లక్షింపచుటలేదు. బ్రిటీషు సరకులను హిందూదేశము బహిష్కరించిన, ప్రజల నష్టము వాటిల్లునని వీరికి భయము గలదు. దేశమునకు స్వపరిపాలన మున్నైన బ్రిటీషు వాణిజ్యమునకు భంగము కలుగుననియు తొప్పిద్రుక్కోట్ల సనానిల బ్రిటీషు సరకు లిప్పుడు హిందూదేశమున ఖర్చు అగుటచే వాణిజ్య నష్టము గలుగుకుండ జూజువలయ పనియు హాబ్బుగారు గిగ్గొలుబెట్టుచున్నార. హాబ్బుగారు విజృంభణము పెట్టడియగుచునే యున్నది. పీరి స్వపరిపాలనము మిన్న ముట్టుచున్నది. బ్రిటీషు సరకులకు మార్కెట్టుగ నుండుటకైనా హిందూదేశము నిలిచియున్నది? హిందూ దేశము తనసరకులను తాను తయారుజేసికొన గూడదో అని పరిపాలనమును తాను జేసికొన

గూడదా? ఎన్నటికిని కూడదనియే హాబ్బుగారి యుద్దేశ్యము. హిందూమహమ్మదీయ కలహముల వ్యాపించి యన్న పని హాబ్బుగారు దెలుపుచున్నారు. ఇట్టినితీ ప్రభుత్వమునకును గౌరవ ప్రతిష్ఠ గాజాదు.

బ్రిటీషు పరిపాలనము సుసాపితమై యంతకాలమయినను, మతకలహములు తగ్గుటకు మారుగ మఱింత హెచ్చుట, పరిపాలనమునకు కళంకదాయకము. అధికారవర్గపరిపాలనము స్వపరిపాలనమునకు వెంటనే చోటేయవలయు నని, ఇందువలన తెలియజేయవలయు. భారతీయులకు ప్రజాపరిపాలన మక్కరలేదనియ, చనిపోయిననక్కతో వీరి కెంత పనిగలదో స్వపరిపాలనముతో నంతయే పనిగలదనియ, జాతీయజీవితమున కిది ప్రతికూలమనియ, హాబ్బుగారు దెలుప సాహసించిరి. కొంతకాలము క్రిందటవరకు గ్రామపరిపాలనము స్వపరిపాలనము నకు నీయమగ నుండెడిదనియ, పంచాయతులు ప్రజాస్వామ్యములుగ పరిణమించెననియు, అట్టిసంస్థలను దొలగించుటచే స్వపరిపాలన మదృశ్యమయ్యెననియు, ఏమాత్రము విచారించినను కనుగొనవచ్చును. హాబ్బుగారి కంతమాత్రము ఓషికగాని, విశాలభావముగాని లేకుండుటచే, వీరి దృష్టి కిది అంతయు అసత్యముగ గనుపించుచున్నది. హాబ్బు బోలువారి హితమును వినియేనా, లేవరుమంత్రులు కలవరపడట? తీవ్రనిర్బంధములకు గడంగుటకు వీరుద్యక్తు లగుచున్నారనువార్త కాధారము గలదా? కలదనియే తోచును. ఏలనన, సామ్య సమాధానమార్గముల నవలంబింప లేనపుడు ప్రభుత్వమువారికి కఠినశిక్షయే సాధనమగును.

నేషనుపత్రిక రీడింగు ప్రభువుగారికి గవించిన విన్నపము, చాల ముఖ్యమయినది. లా, ఆర్డరుల రక్షణమతో అన్నివరులను నెరవేరెనట కల్లయనియు, హిందూదేశవిముక్తికి త్వరలో తోడ్పడకపోయినచో ప్రపంచభీష్టాయము ప్రతికూలముగ నుండు ననియు, నేషను పత్రిక మందలించుచున్నది. రీడింగు ప్రభువుగారు మెనుకబడియుండక ముందుకువచ్చి స్వపరిపాలననమస్యను చేపట్టవలయుననియు, నేషనుపత్రిక గోరుచున్నది. నేషనుపత్రిక తెలిపిన హితము, రీడింగు ప్రభువుగారికి నచ్చునని తోచదు. ఇటీవలనే రీడింగు ప్రభువుగారును, లిట్టను ప్రభువుగారును తమతమ యభిప్రాయములను ఇండియా మంత్రికి తెలిపియుట ప్రచురింపబడెను. నిర్బంధప్రయోగమునే వీరు పత్రికీయగ సూచించినట్లు గనుపించును. ఇందుకు హిందూదేశము తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగి, తన మనోభీష్టమును నెరవేర్చుకొనవలసి యున్నది. ఎవరు బెడరించినను, ఎవరు లాల్చించినను, హిందూదేశము పాటింప నక్కరలేదు. ఇతరులుచే సెడి సహాయముగాని, వారొనర్చెడి కిక్కుములుగాని అత్యవసరము. ప్రజలు కృతజ్ఞతయై 'కార్యదీక్షా'తత్పురు లగుచో, వారి సంకల్ప మిడారకమానదు. హిందూమహమ్మదీయ సంఘమును బలపరుచుటక, నేడు ప్రబల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. గాంధీ మహాత్ముడు ఉపవాసదీక్ష నవలంబించి ఘోరతపము చేయుచున్నాడు. హిందూ మహమ్మదీయసంఘము బలపడినచో స్వరాజ్య మొకదినములో చేపట్టవచ్చునని

ఆచార్యప్రభులు చంద్రరాయగారు హెచ్చరించుచున్నారు. దీనినివిడిచి ఇతరమార్గముల బట్టుట నేలవిడిచి సాముజేయుట యగును. హిందూ మహమ్మదీయసంయోగము అస్పృశ్యతా నివారణము కద్దరునిర్మాణము అహింస మున్నగు సంశయములపట్ల ప్రజలు శ్రద్ధవహించుచో ఎవ్వ రెట్టి యాటంకములు గల్గించినను వాని నవలీలగ దాటవచ్చును. స్వరాజ్యసాధనము ప్రజలహస్తము లందే గలదు. భారతమాతపైనను మహాత్ముని పైనను ప్రజలకు భక్తికలదేని యిక్కార్యములను సాధించుట యవసరకర్తవ్యము. మహాత్ముని యాత్మార్పణము ప్రజలలో నపూర్వదీక్షను పురి గొల్పుగాక!

డిల్లీ సమావేశము

డిల్లీ సమావేశపు వైఖరిపట్ల హిందూస్థాన్ టైముస్ పత్రిక మిగుల అసంతృప్తి కనుబటచుచున్నది. ఆదర్శప్రాయకము లగు ఏర్పాటుల నెక్క మారు గా వింప విలు లేదని ప్రజలు గ్రహించుట మేలు. పంచాయతి సంఘము నేర్పరించినను, హిందువులను మహమ్మదీయులను అన్యోన్య సహనభావమును జూపిన గాని ప్రయోజన ముండదు. ఇటులనే గోవధను గూర్చి చేసిన తీర్మానము గాని, మసీదులవద్ద మేళము వాయింపు ఏర్పాటుగాని, సఫలమగుటకు ప్రేమయు ఆత్మనిగ్రహమును అవసరములు. మతముయొక్క ప్రధానలక్షణముల నిరుసంఘములవారును గ్రహించుట ముఖ్యము. మున్నుండు నాయకులహృదయ మాత్రస్యమును నావలద్రోలి, గాఢసఖ్యమును కనుబటచి, ప్రజాసామాన్యమునకు మార్గదర్శకులుగావలయును అల్లరులకును దుండగములకును నాయకులై ట్టిప్రోత్సాహ మొసగక ఏసంఘమువా రిందుకు పాల్పడినను వారిని నిరసించుచో, హిందూ మహమ్మదీయసమస్య అంతరించును. నాయకు లిందు కొరకు పాటుపడినగాని, అనుకూలఫలితము గలుగదు. ఇంతవరకు చేరినవార్తలబట్టి, డిల్లీ సమావేశమునందు అనుకూలవాతావరణ మేర్పడినట్లు గనుపించుచున్నది గోవధనుగూర్చినతీర్మానము గావించినపుడు, "హిందూమహమ్మదీయ విషయమునకు విజయము గలుగుగాక" యనియు "గాంధీ మహాత్మునికి జయముగలుగుగాక" యనియు ధ్యానములు చేలరేగినని తెలియుచున్నది. డిల్లీ సమావేశమునందుగలిగిన యుత్సాహము పిమ్మటగూడ నిల్చుచో, సమావేశము ఫలప్రదమగును. కలకత్తా సెంట్రాల్ కమిటీ కలాం అజద్ మున్నగునాయకుల సభినందించిరి. ఢిల్లీ సమావేశముపై దేశద్వేష్యయంతయు నిలిచి యున్నది. శలితి మెమగుచోయని ప్రపంచము తీలకించుచున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు పెండులోకములకును మధ్యస్థానమున నిలిచియున్నాడు. జాతీయ లోకమారు ధైర్యము జూపుచున్నారు. వెరొక నూరు అధైర్యము గనునటచుచున్నారు. మహాత్ముని తపము విశ్వప్రపంచమును కంపింపజేయచున్నది. కొందరు భయభ్రాంతు లగుచున్నారు. మరికొందరు నిర్విణ్ణహృదయు లగుచున్నారు. చాలమంది ఆశాభరితు లగుచున్నారు. మహాత్ముని ఉప

వాస్తవము, నాయకులను నూతనోజ్జ్వలముగా
జేసే ననుటకు సందేయములేదు. ఆత్మతేజమును
వికసించజేసే ననుటకు సందేయములేదు. మతభేద
ములును జాతిభేదములును తపోమహిమముండర
అదృశ్యమయ్యెను. ఏకజాతీయభావము ఎల్లర హృద
యములందు ప్రజ్వలింపసాగెను. ఇట్టిస్థితిలో ఇరు
సంఘములవారును మరల సోదరభావమును కడిన
హిందూ దేశమునకు తీరిని అవమానము గలుగును.
మహాత్మునకు విజయము గలుగు నని నాయ
కులతోపాటు ప్రజలును గాఢముగా నభిలషించె
దరు గాక!

కంటకము

త్రాడుబొంగరములేని సిద్ధాంతముల నల్లుచు
కాగితములను నిబంధనలతో నింపుచున్న సమయ
మున, జపానీస్ తినిధియగు అడాచీగ రనానారాష్ట్ర
సంఘమునందు అడ్డుగలుగ జేసిరి. యూరపియను
సభ్యుల కిది ఎంత కంటకముగా నున్నదో,
వారైలు దెలుపుచున్నవి. అడాచీగారు
ఆవమానితగాక, మిగుల నాతురముతో ప్రసం
గించెను. ప్రపంచశాంతి నెలకొనవలయు ననెన,
కలహకారణములన్నియు దొలగవలెను. మనఃస్పర్శల
కడములేకుండు నుండువలెను. ఆసయాప్రజలకు ఆస్తి
లియా మున్నగురాజ్యములందేమి, అమెరికాయం
దేమి, ఘోరావమానము గలుగుచున్నది. చినాదేశ
మునకు యూరపియనులను స్వేచ్ఛగరాసీయలేదని,
చాలకాలమునుండియు నిందించుచున్న తెల్లవాచు
నేడు అట్టిపదతినే ఆసియావాసులపై ప్రయోగించు
చున్నారు. యూరపియనులు మాత్రము ప్రాచ్య
దేశములలో స్వేచ్ఛగబ్రవేశించి అన్ని సౌకర్యముల
ననుభవించవచ్చును. ఆసియావాసులను రాసీయ
కుండికెయిట, అంతరింగిక సమస్యయైనను కలహ
బీజములను నాలుచున్నట్లుడు ఒహిరంగసమస్య
యగును. ఇట్టిసమస్యలను పరిష్కరించుటకు నానా
రాష్ట్ర సంఘమున కిదికారములేకుండుట, పొడగాదు.
ఇటులనే పరాధీనతను దొలగించి అన్నిజాతులకును
స్వరచిపాలనాస్వాతంత్ర్యము నిష్పించుటకు, నానా
రాష్ట్ర సంఘమునకధికారముండవలయును. హిందూ
దేశ మిట్టియధికారము నభిలషించును. జపాను
కోర్కె నెరవేరుచో, నానారాష్ట్ర సంఘమే అంత
రంచు ననియు, ఆస్ట్రేలియా, అమెరికా మున్నగు
దేశములు నానారాష్ట్ర సంఘమున జరి
పీలు లేదనియు, లండిను డయిలీన్యూస్ పత్రిక నిల
పించుచున్నది. ధర్మసూత్రముల నాధారము చేసి
కొనక, ప్రపంచశాంతిని కాపాడుట అట్టిబూటకము.
నానారాష్ట్ర సంఘము ఏకైక లక్ష్య త్రముగా నెనునెంప
తనిచో, ఈసంఘ ముతరించినను ఏచారించువా
రుండరు.

పై వాక్యము లచ్చుండినవిట్లు, స్త్రీతగాధా
లను పరిష్కరించుటకై, నానారాష్ట్ర సంఘమున
కధికారిమిట్టుల కంగవరించు రనువార్త చేరినది.
జపానుకోర్కె సభలమయినటులన ఎంచెచ్చును
ఇందుకు అడాచీగారి కిసందనపత్రికలు.

తనకుమి తన ధర్మము

ట్రాంపే సౌకర్యములు ఇన్నఫురితో నతని
యించుచో, ఎవరును ఆక్షేపించజాలరు. కాని,
తనకుమాలిన ధర్మమును ముద్రాను కార్పొరేషను

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గండిమహాత్ముని వూజానిధి లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను యథా శక్తి ని తోడ్కుడుడు

1-10-24

కోకాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

చందాలు

పంతులుగారికి చేరిన వనూభు

49152-12-5

ఇదివఱకు

24179-6-11

ఇదివఱకు

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చీరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తింబుకెట్టిపిది, మద్రాసు

గావించుట మాత్రము, సంభావ్యముగాదు. ట్రాంపే
కంపెనీ తగినలాభమును సంపాదించుచునేయున్నది.
కాని ప్రజల సౌకర్యములకవయమై ట్రాంపేకంపెనీ
వారు తగినశ్రద్ధ వహించుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో వీరి
కింకను ఎక్కుడు సౌకర్యముల నెసావలసిన యగ
త్యము గనుపించదు. మోటారుబస్సులు ప్రయాణి
కుల కెక్కుడు వీలుగ నున్నవి. నిన్నటిదినము
మద్రాసు కార్పొరేషనులో గావించిన తీర్మానము
నందు ముందు వేయబోవు ట్రాంపేనులను ట్రాకు
రెంటును విధించకుండుటకును, ట్రాంకారు లైసె
న్సును తగ్గించుటకును అంగీకరింపబడెను. ట్రాంపేకం
పెనీ కుత్సాహకరముగా నుండుటకు, ఇదివరకున్న
లైసెన్సులమీదగూడ రెంటును విధింప కుండుటకు
నిశ్చయింపబడెను. కే. వ్యాసారావుగారి తీర్మానము
చాలాఅపాయకర మని ఎంచి సవరణను ప్రతిపాదించి
రిగాని, ప్రయోజనములేకబోయెను. మద్రాసులో
ట్రాకురెంటుమూలమున వచ్చెడి రాబడి అసలే
కొద్ది. బాంబాయి, కలకత్తా కార్పొరేషనుల కధిక
లాభము చేకూరుచున్నది. ఈకొంచెము రాబడిని
సయితము కార్పొరేషను కోల్పోవుట ఎంతవరకు
న్యాయమో, లోకులూహించవలయును. ప్రభుత్వము
వారికమీద కార్పొరేషనుకు ఋణమియ మని
తెలియజేసిరి. ఇట్టిస్థితిలో ట్రాంపేద్వారా వచ్చెడి
ప్రవ్యమునుగూడ కార్పొరేషను వదలుకొనిన, ఎట్టి
యప్రదవము గలుగునో వేరుగ చెప్పవలయునా?
రేటువేయర్లు తమయభిప్రాయము నీవిషయమున
తెలియబఱచుట యత్యవసరము.

ఆంధ్ర దేశమున మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

ఆంధ్రదేశమున జరిగెడి మ్యునిసిపలు ఎన్నిక
లలో, కాంగ్రెసుసభ్యులను ప్రతినిధులుగ బంపవల
యనను కుతూహలమును ఓటరులు గనుపఱచు
చున్నారు. బెజవాడలో, కాళేశ్వరరావు, వె.క
టూడి, గులాంమొహిదీన్ సాహెబుగార్ల విజయ
మించుకు విదర్శనము. వీరు మున్ఫ్యూరును కాంగ్రెసు
సభ్యులు. రాజమహేంద్రవరములో కాంగ్రెసు
ప్రముఖు లగు డాక్టరు గురుమూర్తి గారిని,
పొన్నులు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనిరి. ఏలూరు,
నెల్లూరు మున్నగు ప్రదేశములలో నిట్టి ప్రయత్న
ములు జరుగుచున్నవి. పొన్నులు సమధర్మమును
ప్రహించుట ముఖ్యము. కాంగ్రెసు సభ్యుల నెన్ని
కొనినంతమాత్రమున చ్యవహర మంతయు
చక్క బడునని తలంచుటకు వీలులేదు. కాంగ్రెసు
సభ్యులు నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించు
టకు తమశక్తి నంతను ధారబోయవలయును.

స్థానికసంఘములలో నందుకు గల యవకాశము
లన్నిటిని వినియోగింప వలయును. లేనియెడల
స్థానికసంఘములలో కాలమును వ్యర్థపరచి ప్రయో
జనముండదు. కాళేశ్వరరావు, గురుమూర్తి మున్న
గు ప్రముఖులు మ్యునిసిపలు పరిపాలనమునందు
నూతనవైఖరిని ప్రవేశపెట్టి స్వాతంత్ర్యనిర్మాణ
మునకు తోడ్పడెదరని విశ్వసించెదము.

రైలుమార్గములందు గండ్లు

జోడురోహిలీకండ్లు రైలురాత్రిళ్లనడచుటలేదు

రైలిఫోనులు రైలిగ్రాములగెలు చెడిపోయెను

శిల్లీ, నెవైంబుల రైలు:—జగద్రాక్షలకాల్ లకువధ్య
పశ్చిమోత్తర రైలుదారిలో పెద్దగండ్లుపడెను. నిన్నరాత్రిబాం
బాయినుండి ఎహరాన్ పూరు, అంబాలా, లాహోరుమీదగా
బోవు రైలుబండి శిల్లీఅంబాలాకాల్ క రైలుమీదగా లాహో
రుకు బంపబడినది. సంభారీ, అంబాలామధ్య గండ్లవలన యీ
బండి శిల్లీకి నేటిఉదయమునకు తిరిగివచ్చెను. భాటిండా మీ
దుగా నది లాహోరుకు బంపబడినది. డేరాడూసు, రుషీకే
మధ్య జోడురోహిలీకండ్లు రైలుమార్గములోకూడ గండ్లు
పడెను. హావూర్, మరాదాబాదుమధ్య రాత్రిలందు బండ్లు
నడపబడుటలేదు. దారిబాగుగా లేకపోవుటచే రైలుప్రయాణ
ము రాత్రి యీదాంమీద జరుగుటలేదు. ఈప్రయండియా
రైళ్లుకూడ ఆలస్యముగా వచ్చుచున్నవి.

మామూలుగా రాత్రి 8-30 గంటలకువచ్చు హానెంకెరు
బండి ఆరుగంట లాలస్యముగా వచ్చినది. కలకత్తానుండి విచ్చు
పంజాబురైలు 45, నిమిషము లాలస్యముగా వచ్చెను.

(ఆ. ప్రె.)

దొంగలగుంపు

ఒకమాండ్వాడివల్లకుని ధనముపహరించుట

ఈ మృండుగురు ఆరెస్టుచేయబడిరి

నాగపురం, కడపజిల్లా:—బండపాటు సేరముక్రిం
వ తొమ్మిండుగురు దొంగలను పాలిస నారు ఆరెస్టుచేసిరి. తొ
మ్మిండుగురిలో పోలీసుహెడ్డుకానివైబోడిడు. వీరు ఒక గాంగు
గాయేర్లకి ఒకరినై నమోదయియు దలచిరి. పున్నంపందుఅను
మార్వాడి వర్తకునితో పారివచ్చిస్తారము బంగారు తిక్కివ
ధరకు విక్రయించుటకుగలదని వచ్చి వాంఛనని నాగపురము
రావలసివచ్చి గోరిరి. బంగారముకొడు జూపెదమనిరి. ముప్ప
దివేల రూపాయల కరంసీ నల్లతో నామార్వాడి వర్తకుడు
నాగపురం వచ్చెను. వార్తబిని అడలిలోనికి దిసి కొనివాయి
బంగారుకొడు జూపెరి. మార్వాడి నోట్లువారకయ్యగనేవానికి
చేతులకును కెలులవేసి పోలీసువారికప్పించెదమని భయపెట్టిరి.
ఒకము యారిము వచ్చితిత్వాతి సంతలలను దిసివేసి ఆవర్తకుని
నొక్కని నిగవిడిచి ఆదొంగలు మోటారు బండినెక్కి బాదిపో
యిరి. ఆరెస్టుచేసినవారిపై ఆపరేటరుపానులనొట్టు యింతి
వరకును దొంగవల.

(ఆ. ప్రె.)

విదేశ వార్తలు

రాంజేమగొన్నాల్గుగారి కష్టములు

అతివాదుల తిరుగుబాటు బెడరింపు

లండన్, సెప్టెంబరు 25:—భారతదేశమును గూర్చి చిట్కలు ఎక్కువగా నుండుటచే అతివాదుల మంత్రి ఇండియా కార్యాలయమును వదలవలసి వచ్చు నని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రిక నిర్ధారణగా జెప్పుచున్నది. సాంఘికవాదుల నాయకులందరూ గూడ భామన్ హెండర్స్ గార్లు గూడ మంత్రి పదమునుండి తొలగవలె ననుచున్నారు. వీరు సాంఘికవాదులు గారను కారణముచే ఇట్లు నడుపుచున్నారు.

దెంగాలు పరిస్థితులు చాల భయంకరముగనున్నవి. ఈవారము ప్రారంభమున మంత్రివర్గపువారి చర్చలన్నియు చాలవరకు భూతివ్యవహారములతోనే నిండియుండెను.

ఆసియను ప్రభునిగ వీర్య భాగ్యదయము ఈ సమస్యమీదనే ఆధారపడియున్నది. పార్లమెంటుకు తగదు. ఆతని పరిపాలనమును గూర్చి తీర్మానము ఆక్షేపించుచున్నారపుడు. ఆతని ఇండియా కార్యాలయమునుండి తొలగినచో వీరికిని ఆశ్చర్యముండదు.

పార్లమెంటులో కట్టుచున్న మనీషు ఆధినివేశ మంత్రి జూచి తృప్తికొనెను. వసంత ఋతువు నాటికి మనీషు పూర్తియగును.

ప్రాంసు గొప్పతనము

బ్రిటిషు యుద్ధమంత్రి ప్రశంస

పార్లమెంటు, సెప్టెంబరు 22:—బ్రిటిషు యుద్ధమంత్రి ఇట్లు ప్రశంసించెను. ప్రాంసు జీవితము నాగరకముతో గూడుచున్నది. నాగరకమును ప్రేరింపించుచు అభిప్రాయములు ఉద్దేశములన్నియు ప్రాంసులోనే పుట్టినవి శౌర్యము అనుభవము ప్రాంసులోనే ప్రారంభమైనది. ప్రాంసు చర్యలు అత్యద్భుతములు. ప్రాంసు అన్ని అవాయములను అమరికతో పరాక్రమముతో నెదుర్కొనెను. 1914.18 లో పోరాటముల ప్రపంచములో అంతగొప్పగ ఎవరును పోరయుండరు. ప్రపంచమునంతను నాగరకమును చచ్చిన ప్రాంసుకు ప్రపంచముతయు కృతజ్ఞతను జూపవలసియున్నది.

జపాను ఎత్తు

సైన్యములను తగ్గించు ఒడంబడికగతి

జాతిసమితి సిద్ధాంతముల కుపద్రవము
లండన్, సెప్టెంబరు 29:—రాత్రి 9-10 జనీవాలో జపానీయుల కనుబరచిన వైఖరి చాలసందిగ్ధాస్థము గలుగజేసినది. టైముపత్రికా విలేఖరి జనీవానుండిట్లు తెలుపుచున్నాడు:—జపాను రాయబారి ప్రవేశించెడి సమరాలైనప్పుడు తగ్గించుటకు జేయవచ్చు ఒడంబడికను పూర్తిగా భగ్నముచేసివేయవచ్చును. లేదా మరింత ఎక్కువ భిన్నాభిప్రాయములను గలుగజేయవచ్చును. జాతిసమితి సిద్ధాంతముల ప్రకారము ప్రతిజాతి వారును తమసామ్రాజ్యాధికారము నుంచుకొనవచ్చును. ప్రశ్నలన్నియు జాతిసమితి గృహకృత్యములవంటివి జెప్పి ప్రశ్నలను పరిహరించుకొనవలెనన్న జపానులంగీకరించుటలేదు. ఇదియే జాతిసమితి సిద్ధాంతములములమును కడలించుచున్నది. జపానుల సెంట్రమలిజము అంగీకరింపరాదని అందరును చాలవరకు ఏకగ్రీవముగ నున్నారని తెలియుచున్నది.

సైన్యముల తగ్గించుసంధి

జపానుసవరణ-ఉద్దేశము వెలవేరెను

(ఆంధ్ర)పత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త

జనీవా, అక్టోబరు 1:—జాతిసమితి సభ మందు తగ్గించు సైన్యముల సంధిని గూర్చి జరుగుచున్న చర్చలో, ప్రపంచ శాంతి భంగకరముననియు, సంధివరకులకు నిర్మాణమొనర్చు

నట్టివియు నగు దేశవిషయములలో జాతిసమితి జోక్యము కలుగజేసికొనవలెనని గోరుచు జపానుప్రతినిధి గావించిన సవరణ గూర్చి చర్చ నిన్న ముగిసినది. ఈవిషయమును చర్చించుచున్న ప్రత్యేకసంఘమువారు చర్చనాయకులముగ నిబంధనను వేరొక విధముగ వ్రాసినది. ఒడంబడిక నిబంధనలలో 11 వ నిబంధనను, అనగా తగవులు పరిష్కరించుటకుగాను సభవారు జోక్యము కలుగజేసికొనవచ్చును అని అధికారమిచ్చు నిబంధన తిరిగి అమలులో నుంచుటచే జపానుకుగల అక్షేపణ తొలగిపోయినది. సవరణ ఉపసంహరించుకొనబడెను.

జర్మనీ ఆయుధ పరిశీలనము

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—ఉదయం 7.55 జాతిసమితి వారు జర్మనీ ఆయుధ పరిశీలనమునుగూర్చి సూచించుచున్నా నమును జర్మనులు చాలవరకు ఆక్షేపించెద రనుకొనుచున్నారను. మితవాదులుగూడ నిరాకరించెదరట. జర్మనీకిగూడ పరిశీలనలో జోక్యమియ్యకున్న ఎంతమాత్రము అంగీకరింపరనుచున్నారు. చుట్టుప్రక్కలన్న చిన్న దేశముల పరిశీలన జర్మనులు తమకు అధికారములేకుండ ఒప్పకొనరు.

సైన్యమును తగ్గించుఒడంబడిక

గొప్ప అవాంతరము

జనీవా, సెప్టెంబరు 30:—ఒడంబడికను దయ్యారుచేయుట లో గొప్ప అవాంతర మేర్పడిన పనియే జెప్పవచ్చును. అదాచి గారు తనపట్టును విడుచుటలేదు.

జాతిసమితియు జపానుసవరణ సంగీకరింపరా దనుచు న్నారు. జపానును వ్యగ్రులగనే భావింపవలె ననుచున్నారు. ఒక రాజ్యమును ముట్టడించి అది గృహకృత్యముని జపాను జెప్పును. అదియే జపానుల సవరణకర్తమని జాతిసమితియు అనుచున్నది. కుటుంబసంబంధమైన శాసనముల నుల్లంఘించిన యుద్ధమున కవసరము లేకుండ ఏర్పాటు జేయవలెనని జాతిసమితియు ప్రతి నిధులు తెలియజేసిరి. దండెత్తుటకు అవసరములేకుండ ఏర్పాటు జేయవలె ననిరి. జపాను సవరణ సంగీకరించినచో యునైటెడ్ కింగ్డమ్ జాతిసమితిలో ప్రవేశించుట ఎంతమాత్రము పడదనిరి. నేడు ఉపసంఘములవారు సమావేశమగునది లేనదీ నిశ్చయముగ జెప్పటకు వీలులేదు.

జపానుల ఆసాధ్యముగు కోరిక

డెయిలీన్యూస్ పత్రిక వ్యాఖ్య

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—జపానుకోరిక ఆసాధ్యమైనది. జపానుల సవరణ ఒడంబడికను తుడిచివేయునట్లు ఉన్నది. ఒక జాతివారి కుటుంబవ్యవహారములందు జాతిసమితికి జోక్యము కలుగజేసికొను హక్కును అంగీకరించుటవలన ఎక్కడలేని కలవర మేర్పడును. కంగ్రెసుకు నుండును. ప్రాయశః జాతిసమితి అంత రించుట తటస్థించును. అమెరికనులు క్రొత్తగజేసిన వలసశాసనముల కోపమును దీర్చుకొనుటకు జపానులు ఈయెత్తు నెత్తిరని తెలుచున్నది. అందుచే జపానుసవరణ సంగీకరించినచో అమెరికా సమితిలో జేరుటకు వీలుపడదు. ఇది తథ్యమని డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక వ్యాఖ్య యొనర్చుచున్నది.

రషియాపరిస్థితులు—కల్లోలము

కల్లోలమునుగూర్చి డెయిలీక్రానికలు పత్రికావిలేఖరియట్లు తెలుపుచున్నాడు 1,40,00,000 మందిని ఎవరో స్వల్పసంఖ్యా కులు కృతనిశ్చయులై మహాదైత్యముతో కీలుబొమ్మలనాడించి నలుల గజగజ లాడించుచున్నారు. 1920.21 లో ఎంతయో పాడుగనుండెను. ఇప్పుడు కొంచెము బాగుగనున్నది. ఇంకను విదేశీయులకు జీవనవ్యయము ఎక్కువగా నున్నది. వేడినీటి స్నానము 1 కి 7 పిల్లలగులగును. మాస్కోలోనే జీవించుటకు అందరును గోరుచున్నారు. విధిలేక కొలదిమంది మాత్రము రాష్ట్రములందున్నారు.

మాస్కోలో ఇప్పుడు జనసమృద్ధి విస్తారముగ నున్నది. ఒక్కొక్కదికి 5 గురున్నారు.

కిటికీతలుపులు మతసంబంధమున బొమ్మలతో నిండియున్నవి. ఇవి అపహాస్యముగ వ్రాయబడుటచే మతభక్తునికి కోపముగనున్నది. యుద్ధసమయమున లండన్ ఉన్నటులే ఇప్పుడు మాస్కోనగరమున్నది. ప్రభుత్వమువారు అన్నిచోట్లెళ్లిన, భవనములను స్వాధీనము జేసికొనిరి. నగరమంతయు విరూపకాధికారుల హస్తగతమైయున్నది.

వలస శాసనములు

వాషింగ్టన్ వార్త

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—వలసశాసనములు కుటుంబ సమస్యలని అమెరికను అధికారులు సదా సభను జాగ్రత్తగా కనిపెట్టి చూచుచున్నారు. ఈ ఎత్తును జపానులు అమెరికా నిమిత్తము ఎత్తలేదని నమ్ముచున్నారు.

వైచి తీర్మానము

పార్లమెంటు, సెప్టెంబరు 30:—వైచి తీర్మానమును తగ్గించువిషయమైన సభను సమావేశముజేయుటకు ఆలస్యమైన కొన్ని మరతులకు లోనై ఒడంబడికను సంతకముజేయుటకు తమ ప్రతినిధులకు ప్రైవేటి ప్రభుత్వమువారు తుత్తువు నిచ్చిరి.

మరణవార్త

ఆంగ్ల సారస్వతసంపాదకు లైన హ్యూబిహ్ వినుగారు దివంగతులైరి. (ఎన్ వైజ్ఞోపీడియా (బ్రిటానిక).

జర్మనీ. జాతిసమితి సభ్యత్వము

లండన్, సెప్టెంబరు 29:—హెరియట్టు, మడ్జోనాల్గుగారికి జర్మనులు జాతిసమితిలో జేరుటకు కొన్ని మరతులను దెలుపుచు పత్రము నొకదాని నందజేసిరి.

ఐరిషు సరిహద్దుతగవు

ఒడంబడిక కుదురు టసాధ్యము

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—ఉదయము 12.55. అనుకూలముగ సరిహద్దు సమస్యను పరిష్కారముచేయుటకు సర్ జేమ్స్ క్రెయిగు గారు ఏర్పాటుజేయును. ఒడంబడిక కుదురకుండజేయుటకు ఉభయపక్షములందును పట్టుదలగలవారున్నారని క్రెయిగుగారనిరి. వీరు దీనివలన గలుగు ప్రతిఫలములనుగూడ లక్ష్యము చేయుట లేదనిరి. ఐర్లండులో మాత్రము నిదానము గలవారు చాలమంది దీనివలనగలుగు ప్రతిఫలములను భయంకరముగ జూచుచున్నారు. ఎట్లులేనను పీడిని లేకుండ జేయవలె ననుచున్నారు. ఏదోమార్గమును వెదకవలె ననుచున్నారు.

రషియాపరపతి

సోవియటులయందు అపనమ్మకము

బ్రిటిషు పార్లమెంటుసభ్యులయభిప్రాయము

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—ఉదయం 1.25 బ్రిటిషు పారిక్రామి: వర్తమంతరపున బాల్టికుదేశములను జూచినప్పటికా మున్ను సభ్యులు తిరిగివచ్చిరి. రషియా అంతటను బ్రిటిషువర్తకము నుద్దేశించుటకంతయొ అవకాశమున్నదనిరి. రషియాసరిహద్దుగ నున్న ఒక్కదేశముగూడ రొక్కమిచ్చినగాని ఒకసరుకునుగూడ ఒకరోజుగూడ అరువిచ్చుటలేదని పార్లమెంటుసభ్యుడు హ్యవనుగారు తెలియజేసిరి. ప్రస్తుతపాలనములో రషియాపరపతి అంతయు పూర్తిగా నశించెనని రాచకీయవేత్తలు, బ్యాంకరులు, వర్తకులు, ఏకగ్రీవముగ జెప్పుచున్నారు.

మగ్గొన్నాడు గారు

విస్మయకంపెనీ వాటాలు

అమెరికనుపత్రికల వ్యాఖ్యలు

న్యూయార్కు, సెప్టెంబరు 16:—ప్రజాసేవను సమర్థతతో జేయుటకు మగ్గొన్నాడుగారికి మోటారుబండి అవసరమని న్యూయార్కు టైముస్ పత్రిక వాకొనుచున్నది.

యూరపులో శాంతిని నెలకొల్పుటకు మగ్గొన్నాడుగారు జేసిన సేవకు ఏమిచ్చినను ఇయ్యదగినదే. మోటారుబండికి తగిన సేవనుజేసిరి. ప్రతిదేశములోను ప్రజాహితసేవయందు ఆశక్తులైన అధికారులకు స్నేహితులు ఆర్థికసహాయ మొనర్చుట అచారముగలదు. అనగా స్నేహితులనుండి అప్పుదీసికొనుటగలదు. అని టైముస్ పత్రిక యనుచున్నది. అమెరికాలో తనకుటుంబార్థము ప్రజాసేవనుండిగూడ మరలుట అచారమున్న దనుచున్నది. ఈ మోటారుబండినిగూర్చి అమెరికా వార్తాపత్రికలు అంత ప్రమాదముగ ఆలోచించుటలేదు.

ఇరాకురహద్దు సమస్య

ఇంగ్లండు పరిస్థితులు

లండన్, సెప్టెంబరు 29:—ఇరాకు ఉత్తర సరిహద్దును గూర్చి జాతీయమితివారు జేయు విచారణ ఫలితమును పూర్తిగా అంగీకరించుటకు బ్రిటన్ ప్రభుత్వము సిద్ధముగా నున్నదని వార్తాపత్ర ప్రభుత్వ తెలియజేసెను.

ఈ ఘట్టము ముందుగ సమితి తీర్మానమును అంగీకరించుచున్నది. బ్రిటన్ ప్రభుత్వమును ముందుగా పూర్వమును మార్పు కొనుటకు ప్రయత్నించునని.

జార్జియా దుస్థితి

స్టాంబుల్, సెప్టెంబరు 16:—జర్మీయా జార్జియా తగాదాలో కోర్కె ము క లు గ జే సి కొ న వ లె న ని జార్జియా అధ్యక్షుడు బ్రిటిష్ ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారికి జాలి కలుపునటుల లేఖనంపిరి ఈతగవును శాంతియుతముగ ఏర్పాటు చేయవలెనని. బోలిషివికులు ఎక్కువ సహాయముతో బాటూడుమీద తేనుచున్నారట. వృద్ధులను, స్త్రీలను, పిల్లలను జంపుచున్నారు. శనములను రైలు పట్టాలమీద పారవేయుచున్నారు. ఇండ్లను తగలబెట్టుచున్నారు ముక్త ప్రకృతి గ్రామములను పరకరామప్రీతి నొనర్చిరి. ప్రజలను కత్తులతో జంపుచున్నారు. ఆయుధములను దొల్చుగల వారందరూ సమరముని ప్రవేశించిరి. జార్జియా చరిత్రయిన ఇంతరక పాతమున సంరంభ మెన్నడును జరుగలేదు. సోవియటు సంఘములో జేరు నటుల జార్జియాను బోలిషివికులు బలవంత పెట్టుచున్నారు.

మోసల తగవు పరిష్కారము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

జిసీవా, అక్టోబరు 1:—జాతీయ సభియందు మోసలు తగవు పరిష్కరించుటకు ఉపసంఘ మేర్పడినప్పుడు ఫార్మగు ప్రభువుగారు సహద్దు పరిస్థితులు వివరణతో వచ్చినట్లునూతన వార్త దెలుపుచున్నదని నుడివిరి. ఇట్టి తగాదా యుండగూడదను విషయమున బ్రిటిష్ వారి తరపున ఆయన సంపూర్ణముగా తిని దెలిపెను. ఘోషణగారు గూడ అట్టి సమాధానమునే చెప్పిరి. ప్రత్యేక సంఘ విచారణకు ఖర్చులను ఇరుపక్షములవారు భరించునట్లు ప్రకటించబడినది.

ఇరాకు తగవు యుద్ధము జరుగదు

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

కామరూప సభలో ప్రశ్న

లండన్, అక్టోబరు 1:—నిన్నను కామరూప సభలో ఇరాకును గూర్చిన ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముగా థామసు గారు, బ్రిటన్ టర్కీ దేశముల మధ్య యుద్ధము జరుగనేరదని స్పష్టముగా చెప్పిరి. పరిస్థితులను బాగుగ వివరించినపిదప, యిట్లు చెప్పెను. టర్కీ వారు ఆక్రమించుకొనుటనుగూర్చి నిరసనను దెలుపుచు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ మంపినదానికి ప్రత్యుత్తర మింకను రాలేదు.

భారత రాజకీయ పరిస్థితులు

ఎన్. ఆర్. దాసుగారి అభిప్రాయము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

అక్టోబరు 1:—భారతదేశ రాజకీయ పరిస్థితులనుగూర్చి బెంగాలు అధ్యక్షులు జనరలు ఎన్. ఆర్. దాసుగారు 'ఏషియా సిక్ రివ్యూ' అనుపత్రికలో నిట్లు వ్రాసిరి. ఆంగ్లేయులలో మూడు ముఖ్యకక్షల నానుటలుగూడి సంప్రదించి తాము ఇంకెంతవిషయముల నెట్లు పరిష్కరింపవలసినదియు, ప్రస్తుత సందర్భాన్నిగూర్చి గాక అధినివేశ సాంప్రదాయముల దెచ్చి పెట్టుటను గూర్చిగూడ యెట్లు నెరవేర్చవలసినదియు నిశ్చయించవలెను.

జర్మనీయుగము

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—జర్మనీ పునర్నిర్మాణము నిమిత్తము ఇంగ్లాండులో యుగము వహలు జేయబడును. అది వచ్చేవారములో ప్రారంభింపబడును.

ఈజిప్త పరిశోధనలు

లండన్, సెప్టెంబరు 15:—ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారును, క్వార్టరు గారునులక్కారు పరిశోధనలవిషయమై ఒడంబడికలను జేసికొనిరి తెలియుచున్నది.

వాహబీ దురంతములు

విషయమై హుసేనురాజు ప్రతినిధి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—ముందు హెచ్చరించకుండగనే మెక్కాను ఆక్రమింప యత్నించుచున్న వాహబీలు గ్రామములమీద బడెదరు. బందీలను వెంటగొని పోవను. స్త్రీలను మన్నించరు.

ఒక్క బ్రిటిష్ సాయుధశక్తులును, విమానములు వీరి ఆగడములను అరికట్టుచున్నవి.

నర్కర్ష పక్షి సంపాదకునిపై నేరమును తీసివేయుట లజ్జా కరమనియు ప్రభుత్వమువారు సాంఘిక వాదులకు భయపడి నేరమును త్రోసివేసినదియు. ఈవిషయమై పార్లమెంటులో ప్రశ్నించవలెనని దర్జిలుగా రుపన్యసింపిరి.

రిడింగ్ ప్రభుని యవకాశము

లండన్, సెప్టెంబరు 28:—భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమునిచ్చెనమని ఇంగ్లండ్ మిచ్చిన ఆభయమును ఎంత నష్టకష్టముల కైన ఓర్చుకొని నెరవేర్చవలెనని ప్రాత గవర్నరుజనరలు, గవర్నరులు తెలుపుచున్నారు. దీనిమీదనే బ్రిటన్ ఇండియాకు సంబంధము ఆధారపడియున్నది సక్రమపరిస్థితులను నిలబెట్టుటకు బ్రిటన్ కు ప్రజలందరూ తోడ్పడెదరు. బ్రిటిష్ కామన్వెల్త్ మాటిమాటికి ప్రకటించు నిధాంతములకు భిన్నముగ ప్రపంచవలసినట్లునే ప్రపంచము విరోధముగ నుండునని తలంచరాదు. రిడింగ్ ప్రభువునకు ఇది మంచినయము. మూలదాగుటకు బదులు తాను ప్రత్యక్షముగ చర్యనుదీసికొనుట మంచిదని నేషను అతీనలం, అను పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వెంబీ ప్రదర్శనము

మద్రాసు కోర్టులో బ్రాహ్మణేతరులకు అమర్యాదను జూపుచున్నారా?

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 30:—మద్రాసు కోర్టు ఆఫీసరు బ్రాహ్మణేతరులను నమ్మక వారిని అగౌరవించుచున్నారని సెప్టెంబరు 31 తేదీన జస్టిసు పత్రిక వ్రాసిన ప్రధాన వ్యాసమును గాంచి "నవకాత్" లండన్ విలేజిరి ఆశ్చర్యమును గనపరచుచు తంతి చేయుచున్నాడు. అట్టిచూట లన్నియు, అబద్ధములనియు హిందూ విశేషములో కల్ల మద్రాసు కోర్టు చక్కగాను దుపబడుచున్నదనియు మద్రాసు రాష్ట్రములో పరిశ్రమలకు గల సాధ్యతలను గురించి తెలిజేయుటకు సుందరాచార్యుల వారే తగినవారనియు వీరు చెప్పుచున్నారు. "మాన్వేష్టరు గారీ యను డెయిలీ మెయిలు" పత్రికలను గురించి చెప్పినమాట లెంత మాత్రమును సరికావనియు, వలసినయెడ వారి నడిగియే తెలుసుకొనవచ్చుననియు వీరు చెప్పుచున్నారు. ఇదియునుం గాక ప్రదర్శన విషయము మిగల శ్రమయైనపనియనియు, నిరాధారములగు యిటువంటి దూషణవాక్యములు పల్కినట్లయిన శ్రద్ధగా పని చేయువారికి నిరాశ జనించుననియు వీరు సెలవిచ్చుచున్నారు.

డెవలెపు మెంటు కార్పరేషన్ ఆఫ్ యిండియా

బిల్లి మోరాగారు పరీక్ష నడిపెదరు

ఢిల్లీ, సెప్టెంబరు 30:—డెవలెపు మెంటు కార్పరేషను ఆఫ్ యిండియా డైరెక్టరులను బరీక్ష చేయుచున్న జిల్లా సెషన్సు జడ్జిగారు డి. జాన్ సన్నగారు యూనెల 1 వ తేదీ మొదలు 4 వ తేదీవరకు విచారణచేయుటకు నియమించిరి. ఆఫీసు లిక్విడేటరు, యస్. యి. బిల్లి మోరా, న్యాయవాది సహాయముతో విచారణ నడుపుటకు వచ్చిరి. (ఆ.ప్రె.)

శాంతాష్ కుమారిగుప్తగారి తగవు

ఆనందబజారు పత్రిక సంపాదకుని మీద

సంపాదకుని వివరమైన సమాధానము

27-9-24 తేదీని ఆనందబజారు పత్రికా సంపాదకుడు, సర్వేంద్రనాథ్ వజ్రాందారుగారు అమృతబజారు పత్రికలో నిట్లు వ్రాసిరి:—శాంతాష్ కుమారి గుప్తాగారి కోరిక ఇట్లు నని ఆనందబజారు పత్రికలో ప్రచురింపబడిన విషయమై కొంత సమాధానమును నేను చెప్పవలసియున్నది. మంగళవారము నాటిరాత్రి ముద్రింపబడిన యొక అధికశ్రమ ఆనందబజారు పత్రికలో బుధవారమునాడు ప్రచురింపబడినది. ప్రస్తుత తగవు నకు కారణముగు నీవిషయ మింతటిక ప్రముఖమునందు వెలువడెను గట్టి విచారణ సల్పినపిమ్మట గూడ ఆవిషయ మింతటిక ప్రముఖమున నెట్లు ప్రచురింపబడినదో నాకు గ్రాహ్యముకాలేదు. వార్తాపత్రికలో బ్రచురింపబడు ప్రతి అంశమునకును సంపాదకు తరవాదియైనప్పటికిని ప్రతివిషయమును కడజాగరూకతతో మెలగి తనిఖీచేయుట దుస్సాధ్యము. శాంతాష్ కుమారి గుప్త సోదరుడనని చెల్పచు, ఆనందబజారు పత్రికాకార్యాలయమునకు మరుచటిదినమున నెలరోజు వచ్చిరి. నేనప్పుడు ఆఫీసులో లేను. నాతోటి కలసి పనిచేయు ప్రభుల బాబుతో కుమారగుప్తగారి సోదరుడు మేము ప్రచురించిన అసత్యమైనదని చెప్పిరి. అసత్యమైనవార పరాక్రమ ప్రచురింపబడినందుల కాయనవగచి అది సత్యముగాదని గుప్తగారి సోదరుని కోరిక ప్రకారము ప్రచురించెదనని ప్రభుల బాబు చెప్పెను. మరుచటిదినమున (గురువారము నాడు) ఆనందబజారు పత్రికలో ఆ ప్రకారము మేము ప్రచురించినవారై అసత్యమని చెల్పి ప్రకటించబడినది.

గురువారమునాడు మమ్ము అసత్యమును బ్రకటించినందులకు నిందించు ఛార్జీషర్టులో నొకపేరు వ్రాయబడినది. ఇట్టి అబద్ధములను వ్రాయువారిని కర్రతోమోడి బుద్ధిచెప్పవలయునని నందు నూచింపబడినది. అనాటి సాయంత్రముననే ఛార్జీషర్టు నూచించిన ప్రకారమేమో నాకు తెలియదు బాబు కేళిబు చంద్రగుప్త ఆనందబజారులోను 15 లేక 20 మంది మనుష్యులతోను మా కార్యాలయమునకు శాంతాష్ కుమారి గుప్తగారు వచ్చి ఆంగ్లమున "సంపాదకుడెవరు" అని అడిగినమీద నేను సంపాదకుడనని చెల్పి నేను జెప్పబోవునది శాంతాష్ కుమారి నామెను వినగోరితిని. నన్ను దిన్నుటకు వచ్చినదనియు నేను జెప్పబోవునది వినుటకు రాలేదనియు నాపె చెప్పెను. "మీరు కొట్టవచ్చునుగాని వలసినదంటిని. నోటికిరాని దుర్భాషలాడ ప్రారంభించి, పరివారముతో చుట్టుకొనబడిన ఆపె నన్నొక వెంపకాయ వేసెను. స్త్రీయొక్క యిట్టివడతకు నాకాశ్చర్యముపుట్టి, "మీరు ఆడవారు లిల్లిజాలివారు—నేనేమిచెప్పను - మీరేమిచేసితిరి" అని నేనంటిని. నేడెల్లినదేమియు నామెవినక ఏడవఅప్పుడు పారాయణము చేయుచుండెను. అసత్యమని ప్రచురించిన విషయముగూడ సరిగిరాలేదని బాబు కేళివచంద్రగుప్త గారనిరి. మాకు చెలిసినంత మాకు అది సరియైనదని మేము చెల్పితిమి. చాల అమితములను వెంటబెట్టుకొని మా కార్యాలయమునకు వచ్చుటచే నన్ను గుప్తాగారి కోరిక చిక్కులో బెట్టిరి. స్త్రీకేమియును అపాయమును ఆవమానమును జరుగకుండ పెక్కుకష్టముమీద నాపనివాండ్రను, నాన్నే హతులను వారిచి లొంగదీయుట నాకవసరమయ్యెను. శుక్రవారమునాడు ఛార్జీషర్టు బుత్రికలో గుప్తాగారు ఆనందబజారు పత్రికా సంపాదకుడు కుమారి గుప్తగారు గణపారము నేర్పిరిని ప్రచురింపబడినది.

వ్యవహారమంతయును రహస్యమైనదనియు ముందుగాయే ర్యాటు చేయబడినదనియు మెన్న నేను చెల్పితిని. యిప్పుడు కూడ చెల్లుచున్నాను. రాజ్యాంగరంగములో శత్రువిట్లు స్త్రీయెదుట పరాభవింపబడునని మేము గలలోననైన నూహించలేము. కొంతమంది స్త్రీలలో బోయి వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ స్వరాజ్యవాదులు వశపర్చుకొనుట, అప్పుడు యిటువంటివి జరిగెనని నాకు జ్ఞాపకమువచ్చుచున్నది మరిన్ని కుమారగుప్తగారి విషయములో వైదికముగ నేనేమియును దప్పుచేయులేదని నానమ్మకము. రాజ్యాంగ విషయములందు ప్రతిక్షయైన యుండునని అమర్యాదచేయవలయుననివారి చేతిలోని బొమ్మకలె యొక స్త్రీయేల నియ్యకొనవలయునో" నాకు గొచరునున్నది.

ప్రాచీనైవరి సరిహద్దులలో మన్న 'మరికినీటి కాలవ' ముఖ్యముగ స్వతస్ స్వయమైవని యాని వ్యవసాయమునందు జేరవలయును. అనగా మురికినీటి కాలవ అనగా నిర్వచమును 'ఇరిగేషను కాలవ'యనుచునని నిర్వచించునట్లే నిర్వచింపవలయును.

వృత్తాంతలేఖలు

చాటపర్రు

(ఒకవిలేఖరి)

జ్ఞానాభివర్ధన గ్రంథాలయము.

ఈ గ్రామముందు ఘోషారు ఎనిమిదిసంవత్సరముల క్రిందు కలియుగభీమబిరుదాంకితు లగు శ్రీయుత ణోడిరామమూర్తి నాయుడుగారిచే నొకగ్రంథాలయము తెరవబడి, 'జ్ఞానాభివర్ధన' నీ యనుపేర వైరువందల గ్రంథములతోను, అయిదారు వార్తా పత్రికలతోను పదిరెండుమాసములు బహులేజముతో విరాజిల్లెను. ప్రధమమునుండి యేయభిమాని కృషిసల్పి గ్రంథాలయమును ణాలదికాలములో మహోన్నతదశకు తెచ్చెనో యామహానీయుడగు శ్రీయుత మాగంటి బాపిసీడు చౌదరిగారావత్సరముననే విద్యాభ్యాసమునకై పరదేశమేగిరి. వారలు నావప్రవేశింప తననాయకుడు లేడనుబెంగచే కాబోలు గ్రంథాలయము నావాటికి క్షీణదశకు జొచ్చె. నేడయిన మాపుర పౌరు లెల్లరు తమదృష్టిని గ్రంథాలయవైపునకు ద్రిప్పి యాంధ్రమాత యాశీర్వాదమును బడయగలందులకు భగవంతుని ప్రార్థింపుచున్నాడ.

హిందూపారశాల

ఈయూర డి 27-8-1924 లేదిన నొకహిందీ పారశాల స్థాపింపబడి ముప్పదిమంది విద్యార్థులచే నలరారుచున్నది. ఇంకను కొంతమందివిద్యార్థులు చేరవలెనని తమయభిమతములను వెల్లెచుచుండిరి. కాని ఇప్పటికే సంఖ్య మిక్కిలంబగుటచే జేర్చుటకు ఆవకాశము చిక్కదాయె.

తుని

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీవిద్యానంద పుస్తకాలయము - పురాణవరసము

సెప్టెంబరు 26:—ఈగ్రంథాలయారంభమునండియును శ్రీయుత గుంటూరు పీఠారామదీక్షితులు వారిచ్చట ప్రతిరాత్రియును శ్రీమదాంధ్ర వాల్మీకిరామాయణ కాలక్షేపమునజేయుచున్నారు. క్రమక్రమముగా శ్రోతలసంఖ్య మితిమీరుచున్నది. గుమారు 50 మందికి తక్కువ గాకుండగా నెంతవరపుదినమునందైన నీపురాణశ్రవణమునకు మతూహలముతో నరుడెందుచున్నారు. మొన్న 24 లేదిన పాడుకాపట్టాభిషేక ఘట్టనమున వైశ్యబృందము శ్రీ శివబాలస్వామిలో విరివిగావచ్చి 11 గంటలవరకు మహావైభవముతో పట్టాభిషేకమును జరిపించి చందన తాంబూల, ఫలాహార, సంభాషణ సత్కారములతోనే బహుగురువ్రతం దనిపిరి. ఈ సందర్భమున పౌరాణికులకు శ్రీపాదుకాద్యయమును గ్రంథి చిదంబరంగారును, శ్రీయుత బండారు వెంకట్రాజుగారు ఒక ఖడ్గరూపాపును ఒక చీరనున్నూ సమర్పించి తమ కృతజ్ఞతను నూచించిరి. కాని శ్రీ దీక్షితులవారి సహజపాండిత్య, విమర్శనా భక్త్యావేశాదికములగు యోగ్యతా సంపత్తి కేదినమర్పించినను చాలదు.

వర్షములు

ఇక్కడ రి డినములనుండి తెరపిలేకుండా మంభవృష్టిగా వర్షములు కురియుచున్నవి. తాండవనది యిరుప్రక్కల కట్టలకును దాకి పూర్తిగా ప్రవహించుచున్నది. ఇందుచే చాలవఱకు చేలు పాడైనవి.

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ సంఘము ఈ నెల 30 లేదిన యిచ్చట సమావేశమగునని తెలియుచున్నది. తాలూకాకాంగ్రెసు కార్యదర్శియున్న, శ్రీరాజా మీర్జా అప్పల నరసింహారాజుగారును మరికొందరు పెద్దలన్ను జిల్లాసంఘమును సన్మానించుటకై ప్రజుత్వములను సలపుచున్నారు. ప్రజలలో తప్పక సహాయమురాగలదని నమ్ముచున్నాను.

శ్రీకమలావిలాససభ-తుని

ఈ సంఘమువారు శ్రీవిద్యానంద పుస్తకాలయమునకు రాధాకృష్ణ నాటకమునాడి అయాదాయమునిచ్చుటకు నిశ్చయమునూహిరి. వై పుస్తకాలయమునకు శ్రీసింహాద్రి జగవతిసభ వారుకూడా నొక ప్రదర్శనమును జరిపి యాధనము నీయవలచి రనివిషయం కెంతయు సంతసించుచున్నాము.

వర్గాకిమిడి

(ఒక విలేఖరి)

సెప్టెంబరు 28:—(26.9.24) మ్యూనిసిపల్ పార్కులో మల్ రాశ్రీ రావునామోబు గిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద హిందూమహమ్మదీయ ఐక్యత్యావళ్యకతను గురించియు, మహాత్ముని ఉపవాసదీక్షను గురించియు నొక సభ జరిగినది. ఆ సభకు పురప్రముఖులును గవన్న మొంటు ఉద్యోగస్థులును చాలామంది దయచేసిరి. ప్రధమమున జాతీయ గీతములతో సభ ప్రారంభమయినది. అగ్రాసనాధిపతిగారు హిందూ మహమ్మదీయ స్నేహములన భారత దేశమునకు గలుగు లాభములను, మహాత్ముని నిష్కల్యమ స్వభావమును, పట్టుదలయు దేశాభిమానమును ఉత్కృష్టములయినవనియు; మొదలగు సంగతులను తమ సహజవాగ్ధోరణిని ముచ్చటించిరి. మల్ రాశ్రీ గండికోట సత్యనారాయణ పంతులు ఎమ్. ఏ. గారు పిమ్మట మహాత్ముని గుణగణాంబులను వర్ణింపుచు ఉపన్యసింపిరి. తరువాత జ్యోతి పత్రికాధిపతులును, గంజాంమండల జేతనీవకులలో నగ్రగణ్యులును, మాపురవాసులకు చిరపరిచితులును అగు మల్ రాశ్రీ జయంతి వేంకటనారాయణ పంతులు గారు ఉపన్యసించుటకు సభావేదికదడు వచ్చుచుండ సభ్యులు శ్రీవారియందుగల ఆభిమాన గౌరవములను కరతాశ్చర్యములచే దెలియజేసిరి. వేంకట నారాయణగారు మహాత్ముని ఉపవాసదీక్షయొక్క ఉత్కృష్టతను జెప్పుచు మనకొరకు మహాత్ముడు బొందుచున్న కష్టపరంరలను జాలికలుగునట్లు వర్ణించి చెప్పనప్పడు సభ్యులహృదయము కరుగుచుండెను. సభలో ఒకరిద్దరు కొంచమగట్టిగా ఏడ్చిరి. పిమ్మట ఆస్పృశ్యతగురించి మాట్లాడుచు మాలమాదిగలయెడ మనము జూపుచున్న కఠినమేదేశీయల నిట్లు దారిద్ర్యరూపమన బాధించుచున్నదనియు, వారియందు మనమెంతకాలమువరకు దయచూపకుండుమో మనయందుకూడ అంతకాలమువరకు భగవంతుడు దయచూపడనియు ముచ్చటించిరి. ఖడ్గరు ధారణవలన దేశదారిద్ర్యము నశించి స్వరాజ్యప్రాప్తి కలుగు మార్గములును, మహాత్ముని నాయకత్వమున దేశమంతవరకు ఎట్టిసిథిని బొందినదో మునుముండెట్టి సిథిని బొందవలసియున్నదో నిరూపించుచు ఉపన్యసించుచుండ మధ్యమధ్య సభ్యులవేశపూరితు లగుచు కరతాశ్చర్యములచే ఉపన్యాసమున కాటంకము గలిగించుచుండిరి. పిమ్మట శ్రీయుత ప్యారీమోహను మహాశయుగారు ఓడ్రమునను, దేవిమగారును, జయంతి కృష్ణారావుపంతులుగారు తెలుగునను ఉపన్యసింపిరి. పిమ్మట యీ దిగువ తీర్మానమును గండికోట సత్యనారాయణ పంతులుగారు రుపపాదించగా శ్రీయుత జయంతి వేంకటనారాయణ- ప్యారీమోహను, అప్పన్న మొదలగువారు బలపరచుచు మాట్లాడిరి.

ఈతీర్మానము:—ఇట్టిలో సమావేశమవుచున్న నాయకులందరిని ఉత్తమాప్రవ్రతమును సలుపుచు త్వరలో హిందూమహ్మదీయ స్నేహమునకు తగు ప్రయత్నములు సలుపవలసినదని ఈ సభవారు వివయ పూర్వకముగా గోరుచున్నారు.

శ్రీయుత పోకల సత్యనారాయణ పంతులుగారు అగ్రాసనాధిపతిగారికిని, సభ్యులకును కాంగ్రెసు తరపున వందనము లర్పించిన పిమ్మట జయంతి సోదరులను మహాత్ముడు హుస్సేను నామోబుగారును జాతీయగీతమును బాడి సభ ముగించిరి.

మ్యూన్సిపల్ ఎన్నికలు

కాశీపడిన అయిదువాడ్లకును మొట్టమొదట గుమారు పాతికమంది ఆధ్వర్యము నిలిచిరి. అన్నివాడ్లకును స్వరాజ్య పార్టీవారు దరఖాస్తులు పెట్టిరిగాని రెండువాడ్లలోనే ఆధ్వర్యముగానుండుటకు వీలుగలిగినది. మున్నెన్నడునలేని పోటీ యీ సంవత్సరము ప్రతివార్డునకును తలపించినది. పార్టీలు బాష్టి అయినవి. రాత్రి పండ్లైండు గంటలవరకు ప్రతిదినమును ఆధ్వర్యము మ్యూనిసిపల్ చూరత్రిమును ఓటర్లు బోధపరచుచు తనకు ఓటియవలసినదనియు ఆలూగిచ్చినయెడల మికందరకు మేలు కలుగుననియు అరచేతిలో మోక్షమును చూపుచు ఓటర్లకు నిద్రలేకుండ చేయుచున్నారు. గుమారు పదిపండ్లైండు దినములనుండి జయంతి సోదరులను, నిష్టల సుబ్బారావుగారును యిక్కడకు వచ్చి ఓటర్లకు ప్రబోధమును కలుగజేయుచుండిరి. మా. రా. శ్రీ పారసంది జగన్నాథస్వామిగారు, నక్క అప్పల నాయుడుగారు, మిరియాల బైరాగిగారు ఇంకా మరికొందరు అధ్యక్షిపదవులకు రాజీనామాల నిచ్చిరి. ప్రతివోటును ప్రజలు మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలగురించియే మాట్లాడుకొనుచున్నారు.

శ్రీ కృష్ణవిలాసగ్రంథాలయము

గ్రంథాలయమువారు ప్రతి ఆదివారమును శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామివారిఆలయములో ఉపన్యాసములనిచ్చుచుండిరి. అం దెక్కువ వేదాంతసంబంధముయినవి. ఇంతవరకును గ్రంథాలయమువారి ఉపన్యాసములు ప్రజలనాకర్షింపుచున్నవి. బ్రహ్మశ్రీ బంకు పల్లి మల్లయ్యశాస్త్రిగారు ఉపన్యసింపెదరని నోటీసు ప్రచురించిన దినమున గుమారు అయిదారు వందలమంది హాజరుగలదు. మధ్యమధ్య పాటలు పద్యములుగల వారి ఉపన్యాసము విద్యావంతులకును జనసామాన్యమునకును ఆహ్లాదకరముగానుండును. మారాశ్రీ ఇవటూరి కనకాచలంపంతులు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టీ గారు ప్రాచీన హిందూదేవాలయములను గురించియు, మారాశ్రీ గిడుగు సీతాపతి పంతులుగారు శాసనములను గురించియు, మారాశ్రీ చేపూరు సింహాలంపంతులుగారు హైందవ చిత్రలేఖనముగురించియు ఉపన్యాసము లిచ్చుటకు యేర్పాట్లు చేయడమైనది.

గుంటూరు

(ఒకవిలేఖరినుండి)

సెప్టెంబరు 27:—గాంధీమహాత్ముని జన్మదినమును, వారి మహోపవాసమనందు సప్తమదినము నగు 24 వ లేదిన యీపట్టణములోని మ్యూనిసిపల్ పాఠశాలలు, కార్యాలయములన్నిటిని పురపాలకసంఘాధ్యక్షు లగు శ్రీయుత నడిగిపల్లి వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావుగారు మూర్తీకావించిరి. సాయంత్రు శ్రీ నరసింహారావుగారి యా

లో బహింగన

ఆమలాపురం

(ఒక విలేఖరి)

సెప్టెంబరు 28:— జాతీయైక్యతాసమావేశదిన మగు 28-3-24 సాయంకాలము 4 ఘంటలకు తిలకుభవనమున మాలా నా మేకుమీరాసాహెబుగారి యాజమాన్యమున సమావేశమైన హిందూమహమ్మదీయుల నానాజాతిసమ్మేళనమునందు యీ దిగువతీర్మానము లేకగ్రీవముగ నామోదించబడినవి.

1. గాంధీమహాత్ముడు పూనిన 21దినములు నిరసనవ్రత దీక్షానియమును పూర్తియగులోపలనే దేశమునందెల్లడలను వివిధసంఘములయందును అందునను ముఖ్యముగా హిందూమహామ్మదీయ సంఘములయందును శాంతివాతావరణము నెలకొని మహాత్ముని సంకల్పసిద్ధియు, మహాత్మునకు దేశోద్యోగమును, కలుగునట్లు ఈసభవారు మహాత్ముని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

2. ఈతాలాకాయందు హిందూమహమ్మదీయుల సంఘములయందు ఎన్నడును కెట్టివైషమ్యములను లేక అందఱునోన్మముగ మెలగుచున్నారనియు నికముందుగూడ కెట్టి విషయములందును వారి యైక్యమత్తమునకు భంగముకలుగని పదితికే మెలగుటకు వ్యధసంకల్ప లగుచున్నారనియు ఈసభ వారు గాంధీమహాత్ముని నాయకులను దేశీయులను నమ్మించుచున్నారు.

26 తేదీని ఢిల్లీయందు సమావేశము కావెయున్న జాతీయైక్యతాసమావేశము దిగ్విజయముగా జరుగుగాక యని యీ సభవారు కోరుతున్నారు.

రంగ

మదనపల్లె

ఒక విలేఖరి

కాలమానము

సెప్టెంబరు, 28:— సుమారు ఒకవారమునుండి వర్షములు కురియుచుండి నిన్న నేడు కొంచెము తేలిక కలిగినది. ప్రజలు వర్షములేక తలదీలుచుండిన వారికి యిప్పుడు కొంత శాంతి కలిగినది. ప్రతిపంట అభివృద్ధి కాగలదు. కాంగ్రెసు కద్దరు బోధనవారు విత్తనములు పంచిపెట్టుచున్నారు.

ప్రారంభించినము

అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సంఘాభ్యుత్థాన కమిటీవారు మహాత్ముని గారి ఆజ్ఞానుసారము మహాత్ముని 5 వ, వర్ధంత్య త్వమును మహాత్ముని తపాదీక్షను గురించి ప్రారంభించినమును జయప్రథముగా జరుపబడినది. అక్టోబరు 2 తేదీ వర్ధంత్యత్వమున కొని తగు ప్రయత్నములు చేయబడలేదు. తలవని తలంపుగా మహాసభాభ్యుత్థాన ఆజ్ఞానుసారము 24-9-24. తేదీ వునయు. ననే దేశవాయువులలో ప్రార్థనలు జరుపబడినవి. తరువాత 8 నుండి 10 ఘంటలవరకు ప్రతిభిక్షించుచు ముఖ్యముగా మహమ్మదీయసోదరులు నివసించు చాకెనందుకు మహాత్మాబాదునందలి మసీదునంద ముఖ్యమహమ్మదీయ ప్రభులతోడను హిందూ మహమ్మదీయసమ్మేళనము గురించియు శ్రీ గాంధీమహాత్ముని తపోపనాదీక్షను గురించియు, ఢిల్లీయందు సమావేశము కానున్న సర్వమతవిభిన్నతముల నాయక మహాశయుల ప్రయత్నముల గురించియు క. శ్రీనివాసాచార్యులు నంబూరి చిన్నమల్లయ్యరెడ్డి గార్లు బోధించిరి. కాంగ్రెసుసంఘముతరపున కార్యదర్శి క. శ్రీనివాసాచార్యులు మహాత్ముని తపోపనాదీక్ష జయప్రథముగను నిర్విఘ్నముగా కొనసాగుటకు శక్తిసావగ్యము భగవానుడు అను గ్రహించుగాకాయని ప్రార్థించుచు తంజీవారమహాత్ములకు పంపిరి. నాటిసాయంత్రం 6 గంటలకు తిలక్చౌక్ నందలి శ్రీగిరిరాయ ధర్మగ్రంథ పఠనమందిరమున కాంగ్రెసు పఠనమందిరముల తరపున బహిరంగసభ జరుపబడెను. ఎన్నడు వచ్చుచున్న పలువురు ప్రకప్రముఖులున్న కొంతమంది మహమ్మదీయులును విద్యార్థులును, చాలమంది వచ్చియుండిరి. సభ ప్రారంభించుటకుముందు జాతీయగీతములు పాడబడెను. మ|| రా|| రా|| శ్రీ. రాయచౌటి శేషగిరిరావుగారు అధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షులు కొంతవరకు మహాత్ముని జీవితమును గురించియు భారతీయుల ఆచర్యమును స్వరాజ్యమును గురించియు, హిందూమహమ్మదీయ ఐక్యమత్తమున గలుగు లాభములను గురించియు, ప్రస్తుతము మహాత్ముడు చేయుచున్న తపోపనాదీక్షను గురించియు నాయకుల సమావేశమును గురించియు వుపన్యసించిరి. తరువాత మ|| రా|| రా|| శ్రీ. ఇంజేటి శీతారామరావు బి, ఏ, బి. యర్. గారు తమ సహజ గంభీరపద్యాప మొసంగి ప్రస్తుతసమస్యలను గురించి విపులముగా చర్చించిరి. తరువాత క. శ్రీనివాసాచార్యులు శ్రీయుత ఆర్. లక్ష్మణరావు బి, గుండు రావు, జట్టి నారాయణసామి వర్మగార్లు వుపన్యసించిరి. తరువాత హిందూమహమ్మదీయ ఐక్యమత్తమునకుగాను నోకసంఘము నెలకొల్పడమైనది. హిందువుల తరపున నంబూరి వెంగన్నశ్రేష్ఠి ఆర్. శేషగిరిరావు, ఇంజేటి శీతారామరావు, క. శ్రీనివాసాచార్యులు, బి. జయరంగరావు, శ్రీ, నారాయణసామి వర్మగార్లు యెన్నుకొనబడిరి. మహాత్మునికి భగవంతుడు తపోపనాసము కొనసాగుటకు శక్తి నిచ్చుటకు మహాత్ముడు ప్రజల మొర నాలకించి వుపవాసము మానుకొనవలెనని ప్రార్థించుచు తీర్మానము కావించబడెను. అధ్యక్ష కోపనాసముతో సభను గింపబడెను. సాయంత్రము 4 ఘంటలనుండి సభానంతరము వాకును రాటములు వడుకు ప్రదర్శనము జరుపబడెను. శ్రీ ప్రసన్న వెంకట రమణస్వామి ఆలయములోను గిరిరాజుభిక్షాని గిరిరావుగారి శ్రీ ఆంజనేయస్వామి వారి ఆలయములోను పూజాప్రార్థనలు జరుపబడి ప్రసాదములు పంచిపెట్టబడెను.

పాఠశాలలు

దశరా నెలవులకుగాను ఏ. వి. ధర్మపాఠశాల మున్నగు పాఠశాలలు మూయబడినవి. దాక్టరు బిసెంటుగారి వర్ధంత్యత్వము అక్టోబరు 2 తేదీ జరుపబడునుగాన తిన్మకళాశాలకి తేదీ మూయబడును.

రాట్నలక్ష్మీ పాఠశాల

రాట్నలక్ష్మీ పాఠశాల అగష్టు 1 తేదీ నెలకొల్పబడిన కార్యదర్శిగారి కలిపి కొన్ని అవివార్య యిబ్బందులవలన

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

రామమోహనరాయలవర్ధంతి

రాజారామమోహనరాయలవారి 91వ వర్ధంత్యత్వము ఈపట్టణమునందు 27, 28 తేదీలయందు అత్యుత్సాహముతో జరుపబడినది.

27వ తేదీ ఉదయము 7-80 గంటలకు ప్రకృతకార్యాలయమునందు ఈశ్వరోపాసనము, ధర్మప్రసంగము జరుపబడినవి. ఆసమయమున మ. రా. రా. కా. హనుమంతరావుగారు ఆచార్యులుగ నుండి ప్రసంగించిరి. సాయంత్రము 6 గంటలకు రామమోహన గ్రంథాలయమునందు మ. రా. రా. రాయ బహదరు కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరిగారి ఆధిపత్యముక్రింద బహిరంగ సభజరిగినది. 'రామమోహను జీవితము. అందలి పరమార్థము' అను విషయమును గూర్చి కా. హనుమంతరావుగారు చక్కగ ఉపన్యసించిరి.

28వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలకు రామమోహన ధర్మవైద్య కాలయందు ఈశ్వరోపాసన జరిగినది. ఆ సమయమున మదిరెడ్డి గోవిందరావునాయుడుగారిచే న్రాయబడి ఉచితముగ సమర్పించబడిన రాయలవారి చక్కని చిత్రపటము మ.రా.రా. బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్య పంతులు గారుచే బహిరంగ పఠనబడినది.

మరల సాయంత్రము 2 మొదలు 6 గంటలవరకు రామమోహన గ్రంథాలయము నందు ప్రత్యేక శ్రీలసభ జరిగినది. శ్రీమతి జ్ఞానమాంబ గారధ్యక్షత వహించిరి.

శ్రీమతులు మదిరెడ్డి ఆండాళ్ తాయారమ్మగారు 'రామమోహను జీవితము'ను గూర్చియు, మారత్తుకనక రత్నమ్మగారు ఈశ్వరభక్తినిగూర్చియు, శృంగారపు కొటమ్మగారు 'శ్రీవ్యాసతంత్ర్యము'ను గూర్చియు, కోకా వెంకటరమణయ్యగారు 'బ్రహ్మసత్యసిద్ధాంతములను గూర్చియు, సుబ్బయ్యగారు 'వైరాగ్యము' గూర్చియు ముచ్చటించిరి. బాహ్య వ్యూహ మధురకై లిలో సంభాషణ జరిగినవి. ఇంకొకటి గురిపబడెను.

* * *

ముగ్ధునిసేవలు ఎన్నికలు

మా ముగ్ధునిసేవలలో ఎన్నికలు 26, 27 తేదీలను జరిగినవి. 18, 4, 5, 6, 7 వార్డులకు ఇప్పడుజరిగిన ఎన్నికలు చెందియున్నవి. ఈ ఆరుసానములలో ఐదింటికి మాత్రమే ఎన్నికలు జరిగి కొన్నిసభ్యులు ఎన్నుకొనబడిరి. నాలవవార్డు ఎన్నికలో పారభాటు జరిగినందున అది రద్దుచేయబడినది. మరల కొత్త ఎన్నిక జరుగుటకు చేరుమేకాగారు ఉత్తరువు నిచ్చినారు. ఈ ప్రాత్యక్షులు ఐదుగురిలో నలుగురు కాంగ్రెసువారు. ఈవలు గురుని ఓడించుటకు గట్టిప్రయత్నముజరిగెను. కాని ప్రయోజనము లేకపోయెను. పూర్వము కాంగ్రెసు పార్టీనుండి ఎన్నికలకు కొన్నిరోజులుపూర్వము చనిపోయిన కాతా పూర్ణానందము శి. రాజగోపాలాచార్యులు గారలు ఎదిరిపార్టీలో చేరుటచే కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు విశేష శ్రమపడి యుండిరి.

ఇట్టిపరిస్థితులలో కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులు ఎక్కువవోట్లను సంపాదించుట సంతోషనాయకము. దాదాపు ఇరువదినవత్సరములనుండి కాన్సిలులోనుండిన విన్నకోట లక్ష్మీనరసింహముగారిని చుండూరు వెంకటరెడ్డిగారు కాంగ్రెసుఅభ్యర్థిగ నిలిచి యోచించుటవలన జనసామాన్యమునకు కాంగ్రెసునందు గల భక్తి వెల్లడియగుచున్నది. అక్టోబరునెలలో నాలవవార్డు ఎన్నికలు మరల జరుగును. 2, 3, 7, 9 వార్డులగూడ ప్రాత్ర ఎన్నికలు అక్టోబరునెలలోనే జరుగును. ఈ ఐదుసానములకుగూడ కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు నిలిచెదరు. వీరికే తమవోట్లనిచ్చి పాదులు కాంగ్రెసుపట్ల తమకుగల గౌరవమును వెల్లబెచ్చెదరుగాక యని కోరుచున్నాము.

కొంతకాలము ఆగియుండినది. ప్రస్తుతము పలువురు విద్యార్థులు న్ను తక్కువవారము వచ్చి సేపుకొనుచున్నారు. రాటములు రిపేరుకావలసినవి చాల యున్నవి. కాంగ్రెసువారు తగు శ్రద్ధ పుచ్చుకొని పైకము ఖర్చుచేసి యడల గతమాసము పంపిన యిద్దరికంటె యెక్కువమంది మహాత్మునికి కాశకగా నూలుపంపు కొందుని నమ్ముచున్నాము. కద్దరు ఇంటింటికీ కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు విక్రయించుచున్నాడు. ఈ మాసమున ఖర్చు చాల కర్చుటగున్నది.